

Predmet

Text

Odvolanie voči rozhodnutiu zo zisťovacieho konania č. OU-ZC-OSZP-2025/000997-013
Príkaz JUDr. Jánovi Tkáčovi podať správnu žalobu v zmysle tohto odvolania

Procesné dôvody uplatnenia účinného prostriedku nápravy

1) V napadnutom rozhodnutí nie sú vyznačené subjekty verejnosti a zainteresovanej verejnosti, ktoré prejavili záujem na predmetnej navrhovanej činnosti resp. jej zmeny tým, že doručili kvalifikované stanovisko podľa §29 ods.5 zákona č.24/2006 Z.z. o EIA. Ide o formálny nedostatok napadnutého rozhodnutia procesného charakteru; absencia náležitosti rozhodnutia zo zisťovacieho konania. Rozhodnutie neobsahuje uvedenie subjektov zainteresovanej verejnosti, ktoré svojou procesnou aktivitou (doručenie odôvodneného stanoviska podľa §29 ods.5 zákona o EIA) prejavili záujem na navrhovanej činnosti a teda majú v zisťovacom konaní postavenie procesnej strany zainteresovanej verejnosti podľa §3 písm.t zákona o EIA.

Je potrebné vždy osvedčiť či subjekt zainteresovanej verejnosti osvedčil svoj záujem na navrhovanej činnosti nielen formálne uplatnením (akéhokoľvek) odôvodneného stanoviska ale aj reálne a to obsahom svojho odôvodneného stanoviska.

Úrad posudzovania sa nedostatočne zaoberal právnym postavením ZDS v zisťovacom konaní ako takom a toho, aké procesné postavenie mu vyplýva z uplatneného odôvodneného stanoviska.

ZDS totiž nemá v zisťovacom konaní procesné postavenie účastníka lebo v zisťovacom konaní neexistuje procesná strana účastníka a to preto, že sa podľa §64 zákona o EIA neuplatňuje všeobecný procesný právny prepis.

To však neznamená, že ZDS nemá postavenie žiadnej procesnej strany alebo že v zisťovacom konaní neexistujú žiadne procesné strany. V zisťovacom konaní vystupujú osobitné procesné strany ako je dotknutý orgán, dotknutá obec, navrhovateľ, verejnosť a dotknutá verejnosť každá všeobecne zadefinovaná v §3 zákona o EIA so špecifickými procesnými oprávneniami určenými v tretej časti zákona o EIA a to osobitne pre zisťovacie konanie a osobitne pre konanie o podnete a osobitne pre hodnotenie vplyvov na životné prostredie.

Podľa čl.2 ods.5 Aarhuského dohovoru „„zainteresovaná verejnosť““ znamená verejnosť, ktorá je alebo by mohla byť ovplyvnená rozhodovacím procesom týkajúcim sa životného prostredia alebo sa o tento proces zaujíma; pre potreby tejto definície sa mimovládne organizácie podporujúce ochranu životného prostredia a spĺňajúce všetky požiadavky vnútroštátneho práva považujú za zaujímavú sa o rozhodovací proces.“

Podľa §3 písm.t zákona o EIA „dotknutá verejnosť je verejnosť, ktorá je dotknutá alebo pravdepodobne dotknutá konaním týkajúcim sa životného prostredia, alebo má záujem na takomto konaní; platí, že mimovládna organizácia podporujúca ochranu životného prostredia a spĺňajúca požiadavky ustanovené v tomto zákone má záujem na takom konaní“

Podľa §6 ods.7 Aarhuského dohovoru „Spôsoby účasti verejnosti umožnia verejnosti predložiť písomné alebo v prípade potreby na verejnom prerokovaní alebo preskúmaní so žiadateľom akékoľvek pripomienky, informácie, analýzy alebo názory, ktoré považuje za dôležité vo vzťahu k navrhovanej činnosti.“

Podľa §29 ods.5 zákona o EIA „Ak sú v lehote určenej podľa odseku 4 prvej vety doručené stanoviská od iných subjektov ako je uvedené v odseku 4, príslušný orgán takéto nevyžiadané stanoviská zohľadní a vysporiada sa s nimi v záväznom stanovisku zo zisťovacieho konania.“

Podľa §9 ods.2 a ods.3 Aarhuského dohovoru „Každá Strana v rámci svojho vnútroštátneho práva zabezpečí, aby členovia zainteresovanej verejnosti a) majúci dostatočný záujem alebo, alternatívne, b) ak pretrváva porušovanie ich práva v prípadoch, kde to právne predpisy

Strany upravujúce správne konanie požadujú ako predbežnú podmienku, mali prístup k procesu preskúmania pred súdom a/alebo iným nezávislým a nestranným orgánom ustanoveným na základe zákona na účely napadnúť vecnú a procesnú zákonnosť akéhokoľvek rozhodnutia, úkonu alebo opomenutia podliehajúceho článku 6 a v prípadoch ustanovených vnútroštátnym právom a bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia odseku 3, iným relevantným ustanoveniam tohto dohovoru. O tom, čo predstavuje dostatočný záujem a porušovanie práva, bude rozhodnuté v súlade s požiadavkami vnútroštátneho práva a v súlade s cieľom dať zainteresovanej verejnosti široký prístup k spravodlivosti v rámci rozsahu pôsobnosti tohto dohovoru. Na tento účel sa záujem akejkoľvek mimovládnej organizácie, ktorá spĺňa požiadavky uvedené v článku 2 ods. 5, považuje za dostatočný na účely písmena a). Tieto organizácie budú považované za také, ktorých práva môžu byť porušené na účely písmena b). Ustanovenia odseku 2 nevylučujú možnosť predbežného preskúmania správnym orgánom a nie je nimi dotknutá požiadavka uplatnenia správneho preskúmania pred súdnym preskúmaním, ak takáto požiadavka vyplýva z vnútroštátneho práva. Navyše bez toho, aby boli dotknuté procesy preskúmania uvedené v odsekoch 1 a 2, každá Strana zabezpečí, ak sú splnené podmienky uvedené v jej vnútroštátnom práve, ak sú nejaké, aby členovia verejnosti mali prístup k správne alebo súdne konaniu umožňujúcemu napadnutie úkonov a opomenutí súkromných osôb a orgánov verejnej moci, ktoré sú v rozpore s jej vnútroštátnym právom v oblasti životného prostredia.“

Podľa §29 ods.16 písm.b zákona o EIA „Proti záväznému stanovisku zo zisťovacieho konania, v ktorom príslušný orgán určil, že sa navrhovaná činnosť alebo jej zmena ... nebude posudzovať podľa tohto zákona, môže podať odvolanie len dotknutá obec, na ktorej území sa má navrhovaná činnosť alebo jej zmena realizovať, a dotknutá verejnosť podľa § 3 písm. t).“ (predsúdny prostriedok nápravy)

Podľa §29 ods.20 zákona o EIA „Dotknutá verejnosť uvedená v § 3 písm. t) sa môže žalobou domáhať zrušenia záväzného stanoviska zo zisťovacieho konania vydaného

podľa odseku 15, ktorým sa určilo, že navrhovaná činnosť alebo jej zmena sa nebude posudzovať podľa tohto zákona, a napadnúť jeho vecnú alebo procesnú zákonnosť.“ (súdny prostriedok nápravy)

Je nepochybné, že zámer je navrhovanou činnosťou a projektom podľa Aarhuského dohovoru ale aj Smernice o EIA. Je nepochybné, že zainteresovaná verejnosť je procesnou stranou ako v zisťovacom konaní, tak aj v posudzovaní vplyvov na životné prostredie a to v procesnom postavení zainteresovanej verejnosti ako osobitnej procesnej strany sui generis. Je nepochybné, že zisťovacie konanie je konaním podľa Aarhuského dohovoru ale aj podľa Smernice o EIA (tzv. screening).

Z dôvodovej správy k zákonu č.350/2024 Z.z. o EIA, ktorým sa ustanovil v aktuálne účinný zákon o posudzovaní vplyvov na životné prostredie uvádzame:

Zmena definície posudzovania vplyvov a zisťovacieho konania vychádza zo smernice EIA v platnom znení). Celá smernica EIA v platnom znení je orientovaná hlavne na proces posudzovania vplyvov na životné prostredie, teda proces, v rámci ktorého sa „identifikujú, opíšu a posúdia náležitým spôsobom, pri každom prípade jednotlivo, priame a nepriame významné vplyvy navrhovanej činnosti“ (čl. 3 ods. 1 smernice EIA v platnom znení) na jednotlivé faktory životného prostredia pri zabezpečení otvorenej a aktívnej účasti verejnosti s možnosťou opravných prostriedkov proti rozhodnutiam (decision) vydaným v rámci tohto procesu. Naproti tomu zisťovacie konanie (screening) je proces, ktorého účelom je určenie (determination), či projekty v Prílohe II smernice EIA v platnom znení podliehajú posudzovaniu vplyvov na životné prostredie, teda či ich realizáciou hrozí významný nepriaznivý vplyv na životné prostredie. V zmysle čl. 4 smernice EIA v platnom znení sa takýto screening realizuje výlučne v komunikácii medzi navrhovateľom a príslušným orgánom a prípadne s osobitnými orgánmi podľa čl.6 ods.1 smernice EIA v platnom znení („...orgány, ktorých sa projekt bude pravdepodobne týkať z dôvodu ich osobitných právomocí v oblasti životného prostredia, alebo na základe miestnej alebo regionálnej príslušnosti...“). Zároveň sa samostatne definuje proces zisťovacieho

konania ako postup, ktorého výsledkom má byť odborné určenie (determination), či navrhovaná činnosť alebo jej zmena definovaná v Prílohe č. 8, časti B má potenciál spôsobiť významný nepriaznivý vplyv na životné prostredie a teda či má byť predmetom procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie. Primerane sa dokumentácia s doterajšími názvami Zámer a Oznámenie o zmene navrhovanej činnosti zachováva iba pre procesy zisťovacieho konania.

Z uvedeného vyplýva, že zisťovacie konanie sa od posudzovania prakticky líši len v tom, že posudzovania vplyvov na životné prostredie sa zainteresovaná verejnosť zúčastňuje priamo zatiaľčo zisťovacieho konania len nepriamo prostredníctvom odôvodneného stanoviska podľa §29 ods.5 zákona o EIA, ktoré je následne prejednané na ústnom pojednávaní spolu s ostatnými doručenými stanoviskami. Zákon o EIA priznáva právo odvolania sa a právo podať správnu žalobu zainteresovanej verejnosti aj v zisťovacom konaní aj v posudzovaní vplyvov na životné prostredie hoci podľa odlišných procesných noriem. Zákon o EIA rozširuje rozhodnutie zo zisťovacieho konania o integráciu výsledkov zisťovacieho konania do povoľovacieho konanie vo forme podmienok rozhodnutia zo zisťovacieho konania.

Je nepochybné, že ZDS si uplatnilo v zisťovacom konaní odôvodnené kvalifikované stanovisko podľa čl.6 ods.7 Aarhuského dohovoru a podľa §29 ods.5 zákona o EIA, čo je nespochybniteľnou právnou skutočnosťou. Týmto odvolaním ZDS konzumuje ďalšie osobitné procesné oprávnenie svedčiace o reálnom záujme na navrhovanej činnosti. Je nepochybné, že ZDS ako subjekt zainteresovanej verejnosti prejavilo záujem na navrhovanej činnosti nielen formálne ale aj obsahom svojho kvalifikovaného stanoviska a napokon v súlade so zásadou vigilanti bus iura scripta sunt aj svojou procesnou aktivitou.

Táto procesná skutočnosť má byť jednoznačne v rozhodnutí zo zisťovacieho konania vyznačená; v napadnutom rozhodnutí nie sú vyznačené subjekty verejnosti a zainteresovanej verejnosti, ktoré prejavili záujem na predmetnej navrhovanej činnosti resp. jej zmeny. Ide o

formálny nedostatok napadnutého rozhodnutia procesného charakteru.

2) V napadnutom rozhodnutí chýba záver úradu o procesnom postavení ZDS v budúcich povoľovacích konaniach; v dôsledku absencie právneho posúdenia procesného postavenia ZDS v zisťovacom konaní a z neho vyplývajúceho procesného postavenia v nasledujúcich povoľovacích konaniach môžu byť upreté základné práva a slobody subjektu zainteresovanej verejnosti v dôsledku čoho môžu byť poškodené záujmy ochrany a starostlivosti o životné prostredie procesne vykonávané týmto subjektom.

Podľa čl.2 ods.5 Aarhuského dohovoru „„zainteresovaná verejnosť“ znamená verejnosť, ktorá je alebo by mohla byť ovplyvnená rozhodovacím procesom týkajúcim sa životného prostredia alebo sa o tento proces zaujíma; pre potreby tejto definície sa mimovládne organizácie podporujúce ochranu životného prostredia a spĺňajúce všetky požiadavky vnútroštátneho práva považujú za zaujímajúce sa o rozhodovací proces.“

Podľa §3 písm.t zákona o EIA „dotknutá verejnosť je verejnosť, ktorá je dotknutá alebo pravdepodobne dotknutá konaním týkajúcim sa životného prostredia, alebo má záujem na takomto konaní; platí, že mimovládna organizácia podporujúca ochranu životného prostredia a spĺňajúca požiadavky ustanovené v tomto zákone má záujem na takom konaní“

Podľa čl.6 ods.3 Smernice o EIA „Procesy účasti verejnosti budú zahŕňať primeraný časový rámec pre jednotlivé fázy, ktorý poskytne dostatočný čas na informovanie verejnosti v súlade s odsekom 2 a pre verejnosť možnosť pripraviť sa a účinne sa zúčastňovať na rozhodovacom procese o životnom prostredí.“

Podľa čl.6 ods.4 Aarhuského dohovoru „Každá Strana umožní včasnú účasť verejnosti v čase, keď sú ešte otvorené všetky možnosti a účasť verejnosti sa môže uskutočniť efektívne.“

Podľa čl. 6 ods.4 Smernice o EIA „Dotknutej verejnosti sa poskytnú včasné a účinné príležitosti zúčastniť sa procesov rozhodovania týkajúceho sa životného prostredia uvedených v článku 2 ods. 2 a na tento účel je oprávnená vyjadriť pripomienky a stanoviská, kým sú ešte

príslušnému orgánu alebo orgánom otvorené všetky možnosti, predtým ako sa rozhodne o žiadosti o povolenie.“

Podľa §14 správneho poriadku „(1) Účastníkom konania je ten, o koho právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach sa má konať alebo koho práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti môžu byť rozhodnutím priamo dotknuté; účastníkom konania je aj ten, kto tvrdí, že môže byť rozhodnutím vo svojich právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach priamo dotknutý, a to až do času, kým sa preukáže opak.(2) Účastníkom konania je aj ten, komu osobitný zákon také postavenie priznáva.“

Podľa §49 ods.1 písm.d stavebného zákona č.25/2025 Z.z. „Účastníkom konania v konaní o stavebnom zámere je ten, komu toto postavenie vyplýva z osobitného predpisu.17)“; legislatívny odkaz „17)“ znie „Zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.“

Podľa odôvodnenia rozhodnutia zo zisťovacieho konania „V kontexte prijatých právnych úprav a ich náležitého pochopenia zo strany laickej aj odbornej verejnosti je veľmi dôležitá osvetová práca tvorcov právnych predpisov a iných subjektov, ktorí vytvoria k prijatej právnej úprave výkladové a metodické príručky a publikácie, vysvetľujúce a ozrejmujúce jednotlivé ustanovenia prijatého zákona. Právne záväzný výklad zákona môže robiť len ten, kto zákon prijal - napr. NR SR v prípade zákonov prijatých NR SR. O výklad možno požiadať aj ministerstvo, ktoré je gestorom zákona, ktoré zákon pripravovalo, ak to bol zákon navrhovaný vládou. Z uvedeného dôvodu v súvislosti s danou „problematikou“ odporúčame obrátiť sa na MŽP SR.“

Tento záver úradu je záverom mimo rámec zákona o EIA a v rozpore s právnymi predpismi vyššej právnej sily (Aarhuský dohovor) ako je aj v rozpore s právnou doktrínou; ide o úradnícky alibizmus, ktorý odmieta vysloviť právne významnú skutočnosť, čím spôsobuje právnu neistotu ZDS ako subjektu zainteresovanej verejnosti a neoprávneným spôsobom vstupuje do jeho právneho postavenia.

V zákone č.24/2006 Z.z. o EIA je všeobecné pravidlo o procesnom postavení v budúcich povoľovacích konaniach podľa §24 ods.2 len pre posudzovanie vplyvov na životné prostredie. Zainteresovanej verejnosti, ktorá prejavila záujem na navrhovanej činnosti v posudzovaní vplyvov na životné prostredie vyplýva účasť v budúcich povoľovacích konaniach zo súbehu §14 ods.2 a §24 ods.2 zákona o EIA a to aj vtedy, ak osobitný zákon účasť v povoľovacom konaní zainteresovanej špecificky verejnosti nepriznáva.

V zákone č.24/2006 Z.z. o EIA však absentuje podobné všeobecné procesné pravidlo o tom, aký účinok spôsobuje uplatnenie odôvodneného stanoviska zainteresovanej verejnosti v zisťovacom konaní k jej budúcemu procesnému postaveniu v budúcich povoľovacích konaniach. Absencia všeobecného procesného pravidla totiž znamená to, že táto otázka je vo všeobecnosti procesne nevyriešená – a to ani pozitívne (teda že zainteresovaná verejnosť automaticky má postavenie účastníka budúcich povoľovaní) ale ani negatívne (teda že zainteresovaná verejnosť nemá postavenie účastníka budúcich povoľovacích konaní. To však neznamena, že ju právny poriadok nerieši vôbec.

Zainteresovaná verejnosť, ktorá prejavila záujem na navrhovanej činnosti v zisťovacom konaní podaním odôvodneného stanoviska alebo podaním odvolania prejavila záujem na navrhovanej činnosti svojou procesnou aktivitou v zisťovacom konaní; účasť na nasledujúcich povoľovacích konaniach teda subjektu zainteresovanej verejnosti vyplýva z §14 ods.1 správneho poriadku v spojení s právnou skutočnosťou procesnej aktivity v zisťovacom konaní; táto skutočnosť musí byť v rozhodnutí riadne vyznačená.

ZDS má za to, že právna skutočnosť podaného odôvodneného stanoviska a jeho obsah potvrdzujú domnienku zainteresovanosti ZDS ako subjektu dotknutej verejnosti na danom zámere a preto táto skutočnosť osvedčuje, že ZDS ako subjekt zainteresovanej verejnosti prejavilo reálny záujem na navrhovanej činnosti a jej následnom povoľovaní a že právna skutočnosť podaného odôvodneného stanoviska a jeho obsah potvrdzujú, že z tejto právne významnej skutočnosti ZDS vyplýva postavenie

účastníka budúcich povoľovacích konaní tejto navrhovanej činnosti a to aj vtedy, ak osobitný zákon špecificky účasť v povoľovacom konaní zainteresovanej verejnosti špecificky nepriznáva.

Podľa §15 zákona o životnom prostredí „Každý sa môže určeným spôsobom domáhať na príslušnom orgáne svojich práv vyplývajúcich z tohto zákona a ďalších predpisov upravujúcich veci životného prostredia.“

ZDS sa týmto domáha, aby bolo rozhodnutím zo zisťovacieho konania jednoznačne určené, že ZDS podaním kvalifikovaného stanoviska podľa §29 ods.5 zákona o EIA prejavilo záujem na navrhovanej činnosti a preto mu v budúcich povoľovacích konaniach vyplýva postavenie účastníka konania buď podľa všeobecného procesného právneho predpisu (§14 správneho poriadku) alebo podľa príslušnej normy osobitného zákona (napr. §49 ods.1 písm.d stavebného zákona č.25/2025 Z.z.) a aby táto skutočnosť bola v rozhodnutí riadne vyznačená.

3) Na ústnom pojednávaní nebolo prerokované odôvodnené stanovisko ZDS ako subjektu zainteresovanej verejnosti; na ústnom prejednaní neboli prerokované ani stanoviská dotknutých orgánov. V napadnutom rozhodnutí absentuje uvedenie záverov ústneho prerokovania zámeru a doručených stanovísk s dotknutou obcou a navrhovateľom. Prerokovanie zámeru a stanovísk podľa §29 ods.6 zákona o EIA je pri tom podstatou zisťovacieho konania.

Podľa §29 ods.6 zákona č.24/2006 Z.z. „Na ústnom pojednávaní sa prerokuje zámer alebo oznámenie o zmene navrhovanej činnosti a doručené písomné stanoviská podľa odsekov 4 a 5. Rezortný orgán, povoľujúci orgán, dotknutý orgán a dotknutá obec, na ktorej území sa má navrhovaná činnosť alebo jej zmena realizovať, ktoré doručili písomné stanovisko podľa odseku 4, môžu svoje pripomienky a požiadavky uplatniť najneskôr na ústnom pojednávaní, inak sa na ne neprihliada. Predmetom prerokovania na ústnom pojednávaní sú len odôvodnené pripomienky a požiadavky vyplývajúce z doručených stanovísk. Na neodôvodnené pripomienky a požiadavky sa neprihliada.“

Z dôvodovej správy k zákonu č.350/2024 Z.z. o EIA, ktorým sa ustanovil v aktuálne účinný zákon o posudzovaní vplyvov na životné prostredie uvádzame:

zisťovacie konanie (screening) je proces, ktorého účelom je určenie (determination), či projekty v Prílohe II smernice EIA v platnom znení podliehajú posudzovaniu vplyvov na životné prostredie, teda či ich realizáciou hrozí významný nepriaznivý vplyv na životné prostredie. V zmysle čl. 4 smernice EIA v platnom znení sa takýto screening realizuje výlučne v komunikácii medzi navrhovateľom a príslušným orgánom a prípadne s osobitnými orgánmi podľa čl.6 ods.1 smernice EIA v platnom znení („...orgány, ktorých sa projekt bude pravdepodobne týkať z dôvodu ich osobitných právomocí v oblasti životného prostredia, alebo na základe miestnej alebo regionálnej príslušnosti...“). Zároveň sa samostatne definuje proces zisťovacieho konania ako postup, ktorého výsledkom má byť odborné určenie (determination), či navrhovaná činnosť alebo jej zmena definovaná v Prílohe č. 8, časti B má potenciál spôsobiť významný nepriaznivý vplyv na životné prostredie a teda či má byť predmetom procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie. Primerane sa dokumentácia s doterajšími názvami Zámer a Oznámenie o zmene navrhovanej činnosti zachováva iba pre procesy zisťovacieho konania.

Ani v záverečnom zhodnotení ani v texte rozhodnutia sa neuvádza, že by úrad vykonal prerokovanie zámeru podľa §29 ods.6 zákona o EIA a s akým výsledkom, hoci takéto prerokovanie je podstatou zisťovacieho konania a zápis o výsledkoch prerokovania je teda jeden z najpodstatnejších podkladov rozhodnutia zo zisťovacieho konania; skutkové zistenia z prerokovania zámeru predstavujú materiálne jadro odôvodnenia rozhodnutia.

* * *

Základná zásada ochrany životného prostredia podľa §15 zákona č.17/1992 Zb. „Každý sa môže určeným spôsobom domáhať na príslušnom orgáne svojich práv vyplývajúcich z tohto zákona a ďalších predpisov upravujúcich veci životného prostredia.“ Na prvý pohľad sa môže zdať, že sa jedná o procesnú normu o

účasti na konaní; v skutočnosti je to základná zásada ochrany životného prostredia, ktorá do subjektu práva zainteresovanej verejnosti personifikuje obhajobu práv a záujmov životného prostredia ako takého a nie svojich vlastných individuálnych subjektívnych záujmov. Závisí od ďalšieho právneho kontextu, či má toto ustanovenie iba materiálny charakter alebo v súlade so zásadou vigilantibus iura scripta sunt kombinovaný materiálno-procesný charakter. Podstatou tohto ustanovenia je totiž úloha a podstata zainteresovanej verejnosti, ktorej existencia a činnosť spočíva práve v maximálnej ochrane životného prostredia súkromno-právnou iniciatívou.

V kontexte §29 ods.5 a ods.6 zákona o EIA to znamená, že §15 zákona o životnom prostredí sa v zisťovacom konaní realizuje prejednaním odôvodneného stanoviska na ústnom pojednávaní bez priamej účasti zainteresovanej verejnosti; závery tohto prejednania musia byť uvedené v zápisnici z ústneho prejednania a konštatované v odôvodnení rozhodnutia.

Aj podľa precedenčného rozhodnutia Najvyššieho súdu sp.zn. 5Sžo/21/2012 „Najvyšší súd si záverom dovoľuje dať opakovane do pozornosti, že zo žiadneho zákona Slovenskej republiky, ani z Aarhuského dohovoru nevyplýva právny nárok občianskych združení a zainteresovanej verejnosti, aby ich pripomienkam, ktoré podávajú procese posudzovania vplyvov na životné prostredie, bolo vyhovené. Účelom prístupu k informáciám a účasti verejnosti na rozhodovacom procese, ako aj prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia zaručených týmto dohovorom je, aby sa verejnosť mohla nielen vyjadriť, ale najmä prostredníctvom odborníkov z oblasti životného prostredia predložiť kvalifikované pripomienky tak, aby sa hodnotiaci proces viedol bola odbornej vecnej rovine vzhľadom k cieľu (k tomu pozri bližšie rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. 5Sžz/1/2010 z 28. apríli 2011 a sp. zn. 8Sžz/1/2010 z 27. januára 2011)“.

Iným slovom – ZDS ako zainteresovaná verejnosť nemá nárok na to, aby jej stanoviskám a požiadavkom bolo vyhovené ale má nárok na to, aby jej stanovisko bolo v rozsahu odôvodnených pripomienok prerokované na

ústnom pojednávaní a záver tohto prerokovania bol jedným z podkladov rozhodnutia; to nebolo dodržané a tým boli negatívne zasiahnuté záujmy

Odôvodnené stanovisko ZDS nebolo prerokované na ústnom pojednávaní a napadnuté rozhodnutie neobsahuje náležitosť rozhodnutia a to uvedenie záverov ústneho pojednávania.

Vecné dôvody uplatnenia účinného prostriedku nápravy

4) Účelom zisťovacieho konania je identifikovať hlavné vplyvy navrhovanej činnosti na životné prostredie a to aplikovaním kritérií zisťovacieho konania na skutkové zistenia predpokladaných vplyvov na životné prostredie a určiť primerané opatrenia tak, aby sa realizácia stala environmentálne prijateľnou (§2 zákona o EIA, §29 ods.15 zákona o EIA). Tento účel a cieľ zisťovacieho konania sa nenaplnil.

Podstatou zisťovacieho konania je identifikovať najvýznamnejšie vplyvy, určiť či ide o znečistenie, poškodenie alebo ujmu na životnom prostredí a určiť či si skutkové zisťovanie vplyvov vyžaduje posudzovanie vplyvov na životné prostredie; v prípade ak sa ďalšie posudzovanie nevyžaduje je potrebné určiť opatrenia, ktorými sa vplyvy na životné prostredie eliminujú alebo aspoň zmierňujú.

Skutkové zisťovanie namietaný úrad len predstieral plagiátorským prevzatím ucelených častí zámeru (str.12 dolu až str.26 hore rozhodnutia); keďže nie je tento text označený ako citácia, potom ide o plagiátorstvo, ktorým sa predstiera skutkové zisťovanie reálnych vplyvov na životné prostredie.

Je potrebné pri tom vychádzať z podstaty plagiátorstva tak ako je definované (napr. https://midas.uniba.sk/?page_id=189): Plagiátorstvo je neoprávnené prebratie myšlienky (teórie, záverov, hypotéz, metafor), a to nielen úplné, ale i čiastočné (teda len s malými či povrchnými úpravami) bez odkazu na ich pôvodcu.

Plagiát je cudzie dielo (alebo jeho časť), ktoré autor diela resp. odbornej práce prehlasuje za vlastné a uvádza ho (ju) za vlastné.

Keďže plagiát je nelegitímne prebratie práce druhého, nie je možné akceptovať a súhlasiť s názorom, že napadnuté rozhodnutie je dostatočne vyhodnotené argumentami odvolacieho úradu. Nelegitímne okopírované texty zo zámeru nie sú dostatočným vyhodnotením skutkového stavu zo strany konajúceho správneho orgánu už zo svojej podstaty plagiátorstva.

Vecné a právne vyhodnotenie skutkových zistení (bez ohľadu na to, že ide o plagiát) absentuje úplne. Je nahradené všeobecnou úvahou v časti „záverečné vyhodnotenie“, z ktorého citujeme „Okresný úrad Námestovo, odbor starostlivosti o životné prostredie v rámci zisťovacieho konania z hľadiska predpokladaných vplyvov na životné prostredie a zvažovaní ďalšieho postupu v zmysle ustanovení zákona o posudzovaní vplyvov vychádzal zo zámeru navrhovanej činnosti, pričom použil aj kritériá pre zisťovacie konanie podľa § 29 zákona o posudzovaní vplyvov, uvedené v prílohe č. 10 zákona o posudzovaní vplyvov, ktorá je transpozíciou prílohy č. III Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/92/EÚ o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie. Posúdil zámer z hľadiska povahy a rozsahu navrhovanej činnosti, miesta vykonávania a významu očakávaných vplyvov na životné prostredie, a to aj kumulatívnych, vrátane vplyvov na zdravie obyvateľov, pričom vzal do úvahy súčasný stav životného prostredia v dotknutom území.“

Nie, v predchádzajúcom odstavci sme sa nepomýlili, ide o citáciu z rozhodnutia Okresného úradu Námestovo č. OU-NO-OSZP-2025/005678-017 pre zámer „Obchodný areál Slanica - II. Etapa OBCHODNÁ GALÉRIA“ ale aj o citáciu rozhodnutia Okresného úradu Košice č. OU-KE-OSZP3-2025/012853-017 pre zámer „Dostavba VÚSCH - III. etapa“ ale aj citáciu rozhodnutia Okresného úradu Partizánske č. OU-PE-OSZP-2025/000200-018 pre zámer „Bytové domy za riekou sekcia A,B,C,D,E, garážový dom, obchod, služby, dopravné napojenie, spevnené plochy, siete a základná technická infraštruktúra“. Áno, vo všetkých sa používa úplne presne tá istá formulácia. Ide o tri rozhodnutia podľa „nového“ zákona o EIA účinného od 1.1.2025, pričom posledné z nich bolo na odvolanie ZDS

zrušené ako nezákonné a nedostatočné čo do skutkových zistení aj do právneho vyhodnotenia. Porovnajme to s vyhodnotením (vecným aj právnym) v žalovanom rozhodnutí: OÚZC v rámci zisťovacieho konania z hľadiska predpokladaných vplyvov na životné prostredie a zvažovaní ďalšieho postupu v zmysle ustanovení zákona vychádzalo z oznámenia o zmene navrhovanej činnosti, pričom použilo aj kritériá pre zisťovacie konanie podľa § 29 zákona o posudzovaní vplyvov, uvedené v prílohe č. 10 zákona, ktorá je transpozíciou prílohy č. III Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/92/EÚ o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie.

Príslušný orgán v rámci zisťovacieho konania posúdil zmenu navrhovanej činnosti z hľadiska povahy a rozsahu navrhovanej činnosti, miesta vykonávania navrhovanej činnosti, najmä jeho únosného zaťaženia a ochranu poskytovanú podľa osobitných predpisov v kumulácii s činnosťami vykonávanými v okolí miesta vykonávania zmeny navrhovanej činnosti a významu očakávaných vplyvov na životné prostredie a zdravie obyvateľstva, súlad s územnoplánovacou dokumentáciou, úrovne spracovania oznámenia o zmene navrhovanej činnosti a vzal do úvahy súčasný stav životného prostredia v dotknutom území.

Zmena navrhovanej činnosti spočíva v rozšírení výrobných priestorov spoločnosti, konkrétne výrobných možností a kapacít doplnením strojného vybavenia pre novú technológiu povrchovej úpravy dielcov, ktorá je konštrukčne a technologicky podobná už existujúcej linke povrchových úprav. Pre potreby tejto novej linky budú využité všetky už jestvujúce dostupné inžinierske siete a už vybudované stavebné objekty.

Príslušný orgán dôkladne preštudoval všetky v zákonom stanovenom termíne doručené stanoviská doručené podľa § 29 ods. 4 zákona, ani v jednom stanovisku nebol vyjadrený nesúhlas so zmenou navrhovanej činnosti, stanoviská obsahovali pripomienky súvisiace s dodržaním všeobecne platných právnych predpisov. Opatrenia na zabránenie a zmiernenie znečisťovania alebo poškodzovania životného prostredia, ktoré vyplynuli zo

stanovísk boli komplexne zapracované vo výrokovvej časti záväzného stanoviska.

OÚZC sa stotožnil s celkovým environmentálnym zhodnotením, že realizáciou zmeny navrhovanej činnosti sa neočakávajú výrazné negatívne vplyvy na rastlinné a živočíšne druhy ani ich biotopy, nedôjde k negatívnemu ovplyvneniu estetických kvalít záujmového územia. Nie sú známe žiadne vyvolané súvislosti, ktoré by mohli spôsobiť vplyvy na životné prostredie so zreteľom na druh, formu a stupeň existujúcej ochrany prírody, prírodných zdrojov a kultúrnych pamiatok v záujmovom území. Počas realizácie a prevádzkovania zmeny navrhovanej činnosti nie sú očakávané ďalšie možné riziká spojené s ohrozením kvality životného prostredia alebo zdravia obyvateľstva. Prípadné negatívne vplyvy pri realizácii navrhovanej činnosti ako aj pri prevádzke sú eliminovateľné, resp. je ich možné ďalej obmedziť podľa opatrení a podmienok na ich vylúčenie alebo zníženie.

Je zrejmé, že rovnaké „vyhodnotenie“ vplyvov na životné prostredie sa používa ako šablónovité univerzálne a všeobecné vyhodnotenie akéhokoľvek zámeru navrhovanej činnosti a to bez ohľadu na lokalitu a charakter navrhovanej činnosti resp. jej zmeny a bez ohľadu na platné právne predpisy a to naprieč celým Slovenskom.

Poznámka 1: Okrem zlyhania úradu v predmetnej veci, ide aj o zlyhanie MŽP SR v zmysle jeho riadiacej a metodologickej úlohy zabezpečovať agendu EIA podľa §54 ods.2 písm.a a písm.e zákona č.24/2006 Z.z. o EIA. Ide o faktický dôsledok politiky Richarda Sulíka „pomáhať“ investorom a amaterizmu Jána Budaja, ktorý nebol schopný systematicky a metodicky nastaviť proces zisťovacieho konania racionálnym a efektívnym spôsobom a snahy odstaviť a viktimizovať zainteresovanú verejnosť (osobitne ZDS), ktorá svojou činnosťou zabezpečuje nápravu takýchto zlyhaní. Snaha spraviť zo ZDS fackovacieho panáka (<https://argumentacia.umb.sk/argumentacne-chyby/fackovaci-panak.html>) sa prejavuje aj v úplnom rozklade agendy EIA, lebo eróziu materiálneho právneho štátu nemal kto zastaviť a zvrátiť. Preto sa „screening“ teda identifikácia vplyvov na životné prostredie iba predstiera a doteraz

sa zjavne nezabezpečila náprava a to ani keď si novelou č.350/2024 Z.z. štát zobral späť hlavnú zodpovednosť za zabezpečenie ochrany a starostlivosti o životné prostredie v zisťovacom konaní. Súčasne sa ukazuje diletantstvo úradníkov ako ministerstva tak aj okresných úradov, ktorý sa nevedia zorientovať kde je sever a čo presne právne predpisy a ich vzájomné systematické pôsobenie znamenajú. Uvedené sa týka aj všetkých, ktorí si posledný rok mysleli, že sa politické dianie zameralo na vylúčenie verejnosti z procesov EIA; to nie je vôbec pravda – postavenie zainteresovanej verejnosti sa jednoznačne posilnilo a ZDS obájilo svoje miesto. Možno bola táto téma v politickej komunikácii koalície a opozície komunikačne využitá – ale apolitický aktér ako ZDS musí konštatovať, že Tomáš Taraba napravil to, čo Richard Sulík a Ján Budaj pokazili. Otázka je, či mu to teraz nepokazia vlastní ministerskí úradníci neschopnosťou agendu EIA riadiť a metodicky usmerňovať, teda či ministerskí úradníci zase nevnesú do aplikačnej praxe viacej chaosu ako ustálenia dobrej praxe správy vecí verejných a či bude minister ako odvolací orgán schopný a ochotný korigovať svojich zamestnancov aj svojou rozhodovacou činnosťou. ZDS bude v tomto konštruktívnym a odborným partnerom za zainteresovanú verejnosť; síce bude dôsledne a maximálne presadzovať záujmy verejnosti a životného prostredia – zásadne však profesionálne, odborne a v súlade so zákonom a podľa možnosti konštruktívne aj s navrhovateľom. Cieľom je aby sa Slovensko rozvíjalo (aj hospodársky a stavebne), ZDS sa len uistí že je to v súlade so záujmami životného prostredia a že sa tým realizuje Zelená transformácia Európy (https://ec.europa.eu/reform-support/what-we-do/green-transition_sk) tak, aby kvalitné životné prostredie a environmentálne a sociálne zodpovedné hospodárstvo a stavebníctvo bolo základom obnovy Slovenska a Európy a zdrojom ich prosperity a konkurencieschopnosti na vnútornom Európskom trhu ako aj na globálnom trhu (<https://www.consilium.europa.eu/sk/policies/competitiveness-compass/>).

Poznámka 2: ZDS dáva opakovane do pozornosti zákon o Zelených tvrdeniach (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/HTML/?uri=CELEX:52023PC0166>); aplikačná prax,

ktorú zaviedol Richard Sulík a Ján Budaj a ktorá sa prejavila aj v tomto rozhodnutí sa dá označiť aj ako štátom sponzorovaný greenwashing. Zákomom o zelených tvrdeniach, respektíve smernicou o ekologických tvrdeniach (GCD), sa v Európskej únii rieši problém greenwashingu a cieľom je lepšia ochrana spotrebiteľov. Smernica zavádza pravidlá, ktoré vyžadujú, aby tvrdenia o environmentálnych vlastnostiach produktov boli podložené dôkazmi, jasné a zrozumiteľné. Cieľ smernice je informované rozhodnutia spotrebiteľov pri nákupe produktov a služieb, ochrana pred zavádzajúcimi tvrdeniami, podpora environmentálne šetrnejších výrobcov. Smernica zakazuje všeobecné tvrdenia o environmentálnych vlastnostiach bez dôkazov, tvrdenia založené na kompenzácií emisií, ako aj klamlivé tvrdenia o zelených alebo udržateľných produktoch. Tvrdenia musia byť podložené overiteľnými dôkazmi, jasné a presné, a nemôžu zavádzať spotrebiteľov. Za porušenie smernice môžu byť uvalené pokuty, konfiškácia produktov alebo príjmov z ich predaja, a vylúčenie z verejného obstarávania. Vecne nesprávna a neodborná EIA, o ktorú sa oprie navrhovateľ môže spôsobiť jeho právnu zodpovednosť voči spotrebiteľovi a môže byť právne vymáhaná; keďže hlavná zodpovednosť predložiť zámer v požadovanom rozsahu nielen formálne ale aj obsahom je na navrhovateľovi, tak ani pri preukázaní pochybení úradu sa právnej zodpovednosti úplne nezbaví.

Poznámka 3: Nekalou súťažou sa podľa §44 ods.2 písm.h Obchodného zákonníka rozumie poškodzovanie spotrebiteľa alebo životného prostredia nad rámec zákona; o nekalú súťaž ide aj vtedy, ak má podnikateľ rozhodnutie EIA, ktorá sa ukáže ako vecne nepresná alebo vecne nesprávna. Ide aj o zákonný základ uplatňovať zodpovednosť v zmysle zákona o zelených tvrdeniach nielen v zmysle spotrebiteľského práva ale aj práva verejného (verejnoprávne sankcie za porušovanie hospodárskej súťaže).

5) Právnu materializáciou vecného nedostatku uvedeného v predchádzajúcom bode je porušenie normy druhej vety §29 ods.15 zákona o EIA „Záväzné stanovisko zo zisťovacieho konania obsahuje hlavné dôvody, pre ktorý príslušný orgán určil, že sa navrhovaná činnosť alebo jej zmena nemá posudzovať podľa tohto zákona s odkazom na príslušné kritériá uvedené

v prílohe č. 10 tohto zákona, ako aj vlastnosti projektu alebo plánovaného opatrenia, ktorými sa má zabrániť alebo predísť tomu, čo by inak mohli byť významné nepriaznivé vplyvy na životné prostredie, ak ich navrhovateľ navrhol.“

„Hlavné dôvody ďalšieho neposudzovania“ sú skutkové zistenia negatívnych vplyvov na životné prostredie a „odkaz na kritériá zisťovacieho konania“ je právne vyhodnotenie týchto vplyvov.

Keďže skutkové zisťovanie sa len predstieralo plagiátorstvom, potom nutne absentujú aj „hlavné dôvody“ pre ktoré sa rozhodlo o ďalšom neposudzovaní; nutným príčinnou kauzálnym následkom je aj absencia konkrétnych kritérií (odkaz na ne), ktoré boli na tieto „hlavné dôvody“ uplatnené a ako. Ďalším nutným príčinnou-kauzálnym následkom je aj arbitrárnosť uložených opatrení.

V dôsledku nezistenia skutočných negatívnych vplyvov a v čom presne spočívajú a ako sa prejavujú úrad nebol schopný uviesť ani jeden hlavný dôvod prečo sa zámer nebude ďalej posudzovať (stručné zhrnutie podstaty projektu nemožno považovať za „hlavné dôvody“); v dôsledku nezistenia skutočných negatívnych vplyvov a ich vecného vyhodnotenia nemohli byť ani uvedené konkrétne kritériá, ktoré sa mali použiť.

Podľa rozsudku NS SR č. 6Sžf/1/2009 „Za nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť možno podľa názoru Najvyššieho súdu SR považovať také rozhodnutie správneho orgánu, z ktorého výroku nemožno zistiť, ako vlastne správny orgán vo veci rozhodol, prípadne výrok, ktorý je vnútorne rozporný. Pod tento pojem spadajú prípady, keď sa nedá rozoznať, čo je výrok, čo odôvodnenie, kto je účastníkom konania a kto bol rozhodnutím zaviazaný. Medzi ďalšie dôvody nezrozumiteľnosti rozhodnutia správneho orgánu patrí rozpornosť výroku s odôvodnením, absencia právnych záverov vyplývajúcich z rozhodujúcich skutkových okolností, ako aj ich nejednoznačnosť. ... Nedostatok dôvodov znamená jednak absolútny nedostatok odôvodnenia, ale i to, že v rozhodnutí absentujú skutočnosti, ktoré viedli správny orgán k rozhodnutiu. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre nedostatok dôvodov je založená na nedostatku dôvodov skutkových zistení, o

ktoré sa opierajú rozhodovacie dôvody. Za takéto vady možno považovať prípady, keď rozhodnutie je založené na skutočnostiach v konaní nezisťovaných, prípadne na dôkazoch získaných v rozpore so zákonom alebo prípady, keď nie je zrejmé, či nejaké dôkazy boli v konaní vykonané.“

Keďže norma druhej vety §29 ods.15 zákona o EIA v sebe koncentrovane materializovala aj skutkovú preskúmateľnosť („hlavné dôvody ďalšieho neposudzovania“) aj právnu zrozumiteľnosť („odkaz na kritériá zisťovacieho konania a spôsob ich uplatnenia“), tak potom uvedené nedostatky spôsobujú nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia zo zisťovacieho konania pre nedostatok hlavných dôvodov ďalšieho neposudzovania a v príčinnno-kauzálnom dôsledku súčasne právnu nezrozumiteľnosť neuvedením odkazu na kritériá, ktoré mali byť uplatnené na zistené vplyvy na životné prostredie.

Iným slovom, napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné a nezrozumiteľné pre nedostatok skutkových zistení a absenciu odkazu na konkrétne kritériá zisťovacieho konania.

Poznámka: Ide o dôsledok zlyhania MŽP SR systematicko-metodicky nastaviť odborné zisťovanie (screening) vplyvov na životné prostredie. Skutočné (materiálne) zisťovanie vplyvov na životné prostredie sa nahradilo procesným predstieraním činnosti – vykonávali sa bezobsažné procesné úkony podľa správneho poriadku, ktorými sa zakrýval amaterizmus úradov, čo zneužívali odborný spracovatelia zámerov, že sa ani v zámeroch nesnažili riadne zistiť reálne vplyvy na životné prostredie, čím sa kruh uzatvára. Nekvalitný zámer je plagiátorsky použitý ako predstieranie skutkových zistení vplyvov na životné prostredie, ktoré však nie sú reálne vyhodnotené ani vecne ani právne lebo úradníci nevedia ako. Odstránenie procesného práva a jeho nahradenie dvomi procesnými úkonmi smerujúcimi k zisteniu hlavných dôvodov (ne)posudzovania ústnym prejednaním (§29 ods.6 zákona o EIA) a prípadne doplňujúcim dokazovaním (§29 ods.8 zákona o EIA) neumožňuje úradu posudzovania skrývať sa za komplikované procesy a efektívne zabezpečuje

relatívne jednoduchú kontrolu zákonnosti zameranú na materiálny prieskum zákonnosti. Procesné právo nemôže zneužívať už ani úradník.

6) V nadväznosti na predchádzajúci bod je potrebné zákonným spôsobom interpretovať to, čo to nepriaznivý vplyv na životné prostredie vlastne je a následne tomu prispôbiť skutkové zisťovanie.

Podľa §1 zákona č.17/1992 Zb. o životnom prostredí „Zákon vymedzuje základné pojmy a ustanovuje základné zásady ochrany životného prostredia a povinnosti právnických a fyzických osôb pri ochrane a zlepšovaní stavu životného prostredia a pri využívaní prírodných zdrojov; vychádza pritom z princípu trvalo udržateľného rozvoja.“

Podľa §2 zákona č.24/2006 Z.z. o EIA „Účelom zákona je najmä a) včasne a účinne zabezpečiť vysokú úroveň ochrany životného prostredia a prispieť k integrácii environmentálnych aspektov do prípravy a schvaľovania strategických dokumentov so zreteľom na podporu trvalo udržateľného rozvoja³), b) zistiť, opísať a vyhodnotiť priame a nepriame vplyvy navrhovaného strategického dokumentu a navrhovanej činnosti na životné prostredie, c) objasniť a porovnať výhody a nevýhody návrhu strategického dokumentu a navrhovanej činnosti a to aj v porovnaní s nulovým variantom, d) určiť opatrenia, ktoré zabránia znečisťovaniu životného prostredia, zmiernia znečisťovanie životného prostredia alebo zabránia poškodzovaniu životného prostredia⁴), e) získať odborný podklad na schválenie strategického dokumentu a na vydanie rozhodnutia o povolení činnosti podľa osobitných predpisov²).“; legislatívne odkazy „3“ a „4“ odkazujú na terminológiu zákona o životnom prostredí a legislatívny odkaz „2“ na osobitné procesné právne predpisy, podľa ktorých sa v ďalšom procesnom postupe navrhovaná činnosť resp. jej zmena povoľuje.

Interpretovať normy zákona o EIA nie je možné bez toho, aby sa používala terminológia zákona o životnom prostredí a bez toho, aby sa používali základné zásady ochrany životného prostredia. Účel a cieľ zákona o EIA je podľa §2 písm.a zákona o EIA zabezpečiť vysokú úroveň

životného prostredia a to nejde bez toho, aby sa uplatňovali základné zásady ochrany životného prostredia podľa zákona o životnom prostredí. Iným slovom procesy podľa zákona o EIA sú integrovane previazané so zásadami ochrany životného prostredia

Relevantnými normami pre zisťovacie konanie sú najmä nasledovné normy zákona č.17/1992 Zb. o životnom prostredí, ktorými sa realizuje ústavný článok 44 Ústavy SR (právo na priaznivé životné prostredie):

§6: „Trvalo udržateľný rozvoj spoločnosti je taký rozvoj, ktorý súčasným i budúcim generáciám zachováva možnosť uspokojovať ich základné životné potreby a pritom neznižuje rozmanitosť prírody a zachováva prirodzené funkcie ekosystémov.“

§8 ods. (1): „Znečisťovanie životného prostredia je vnášanie takých fyzikálnych, chemických alebo biologických činiteľov do životného prostredia v dôsledku ľudskej činnosti, ktoré sú svojou podstatou alebo množstvom cudzorodé pre dané prostredie.“

§8 ods. (2): „Poškodzovanie životného prostredia je zhoršovanie jeho stavu znečisťovaním alebo inou ľudskou činnosťou nad mieru ustanovenú osobitnými predpismi.“

§10: „Ekologická ujma je strata alebo oslabenie prirodzených funkcií ekosystémov vznikajúca poškodením ich zložiek alebo narušením vnútorných väzieb a procesov v dôsledku ľudskej činnosti.“

§11: „Územie nesmie byť zaťažované ľudskou činnosťou nad mieru únosného zaťaženia.“

§12: „(1) Prípustnú mieru znečisťovania životného prostredia určujú medzné hodnoty ustanovené osobitnými predpismi; tieto hodnoty sa určia v súlade s dosiahnutým stavom poznania tak, aby sa neohrozovalo zdravie ľudí a aby sa neohrozovali ďalšie živé organizmy a ostatné zložky životného prostredia. (2) Medzné hodnoty sa musia určiť s prihliadnutím na možné kumulatívne pôsobenie alebo spolupôsobenie znečisťujúcich látok a činností.“

§13: „Ak možno so zreteľom na všetky okolnosti predpokladať, že hrozí nebezpečenstvo nenávratného alebo závažného poškodenia životného prostredia, nesmie byť pochybnosť o tom, že k takému poškodeniu skutočne dôjde, dôvodom pre odklad opatrení, ktoré majú poškodeniu zabrániť.“

§15: „Každý sa môže určeným spôsobom domáhať na príslušnom orgáne svojich práv vyplývajúcich z tohto zákona a ďalších predpisov upravujúcich veci životného prostredia.“

§16: „Výchova, osвета a vzdelávanie sa uskutočňujú tak, aby viedli k mysleniu a konaniu, ktoré je v súlade s princípom trvalo udržateľného rozvoja, k vedomiu zodpovednosti za udržanie kvality životného prostredia a jeho jednotlivých zložiek a k úcte k životu vo všetkých jeho formách.“

Vplyvom na životné prostredie je teda znečistenie, poškodenie a ujma životnému prostrediu, negatívnym vplyvom je „len“ poškodenie a ujma životného prostredia.

Pojem znečistenie sa v právnom význame odchyľuje od jeho hovorového významu. Znečistenie životného prostredia v hovorovom zmysle slova splýva s poškodzovaním životného prostredia; v právnom slova zmysle je to vnášanie akýchkoľvek neprirodzených prvkov ľudskej činnosti do životného prostredia; teda vytvorenie mestského parku, arboreta či dokonca hospodárskeho lesa je znečisťovaním životného prostredia v právnom slova zmysle. Je však zjavné, že v týchto prípadoch nejde o poškodzovanie životného prostredia. Tento príklad však ilustruje, že pri rozhodovaní v zisťovacom konaní si nevystačíme s gramatickým výkladom zákona o EIA a už vôbec nie s gramatickým výkladom s použitím hovorových významov slov.

Z hľadiska riešenia otázky, či projekt posudzovaná v zisťovacom konaní môže alebo nemôže mať negatívny vplyv, je určujúci teleologický výklad zákona a to prostredníctvom §2 písm.d zákona o EIA. Z neho vyplýva, že každý projekt posudzovaná v procese zisťovacieho konania môže ohroziť životné prostredie a súčasne len od rozsahu zmierňujúcich opatrení závisí, či sa tak aj stane.

Skutkové materiálno-obsahové zisťovanie vplyvov na životné prostredie bolo ako právna povinnosť prisúdená navrhovateľovi ustanovením §17 ods.2 zákona o životnom prostredí pričom formálne požiadavky na štruktúru vyplývajú z §29 ods.1 zákona o EIA. Bolo úlohou úradu v rámci skutkového

získovania ustáliť, či je zámer čo do identifikácie vplyvov na životné prostredie a environmentálnych opatrení dostatočný; dostatočnosť sa mala vyhodnotiť práve kritériami získovacieho konania.

Pre vyhodnotenie dostatočnosti zámeru je potrebné vychádzať z ústavnej normy čl.45 Ústavy SR ustanovujúcej právo na informácie o životnom prostredí „každý má právo na včasné a úplné informácie o stave životného prostredia a o príčinách a následkoch tohto stavu“.

Pre dostatočnosť informácie o životnom prostredí musia byť kumulatívne splnené dve vlastnosti informácie o životnom prostredí a to úplnosť a včasnosť, ktoré sú vlastne v získovacom konaní previazané. Neúplnosť informácie súčasne spôsobuje aj oneskorenosť úplnej informácie o životnom prostredí, čo súvisí s účelom získovacieho konania podľa §2 písm.e zákona o EIA „získať odborný podklad na schválenie strategického dokumentu a na vydanie rozhodnutia o povolení činnosti podľa osobitných predpisov“.

Za dostatočný je možné považovať len taký zámer, ktorý v zmysle zákonných požiadavok dostatočne ustáli odborné zistenie vplyvov na životné prostredie tak, že v budúcom povoľovacom konaní sa už touto otázkou identifikácie vplyvov na životné prostredie povoľujúci úrad nebude zaoberať; zaoberať sa bude už len podrobným skúmaním ďalších zákonných požiadavok podľa osobitných právnych predpisov. Iným slovom, zámer musí identifikovať všetky negatívne vplyvy na životné prostredie tak, aby mohli byť podrobne skúmané v nasledujúcich povoľujúcich konaniach pričom má ustáliť dostatočný odborný podklad, ktorý takéto podrobné skúmanie v budúcom povoľovaní umožní pričom v tomto budúcom povoľovaní sa skutkové zistenia budú už len overovať alebo spodrobňovať.

Predložený zámer na viacerých miestach predpokladá skutkové získovanie negatívnych vplyvov až v budúcom povoľovacom konaní, čo znamená nedostatočnosť zámeru a teda nesprávnosť výroku o ďalšom neposudzovaní. Na základe zámeru sa nedalo ustáliť, že zámer tak ako bol predložený nebude nad zákonom určenú mieru zaťažovať životné prostredie a

tak úrad mal nedostatočnosť zámeru odstrániť zisťovaním vplyvov na životné prostredie postupom podľa §29 ods.8 zákona o EIA a ak by ani to dostatočne nevedlo k identifikácii hlavných negatívnych vplyvov na životné prostredie, tak sa malo rozhodnúť o ďalšom posudzovaní vplyvov na životné prostredie.

Z definície zisťovacieho konania podľa §2 písm.d zákona o EIA v zmysle dôvodovej správy je zrejmé, že zisťovacie konanie je to, čo Smernica o EIA označuje ako screening; ide fakticky o environmentálny audit kvality navrhovanej činnosti na základe zámeru predloženého navrhovateľom. Úrad posudzovania EIA teda musí v prvom rade vyhodnotiť environmentálnu kvalitu predloženého zámeru lebo práve týmto vyhodnotením kvality zámeru sa v zisťovacom konaní vykonáva screening podľa Smernice o EIA.

Len dostatočne kvalitný zámer poskytujúci úplné a včasné informácie o vplyvoch navrhovanej činnosti alebo jej zmeny a dostatočne v zámere určené environmentálne opatrenia eliminujúce negatívne vplyvy navrhovanej činnosti môžu viesť k záveru o ďalšom neposudzovaní zámeru. Nedostatočnosť zámeru v ktoromkoľvek z uvedených ohľadov musí viesť k záveru o ďalšom posudzovaní zámeru, lebo nedostatočný zámer nemôže úspešne prejsť screeningom v zmysle Smernice o EIA.

Podľa dôvodovej správy k zákonu č.350/2024 Z.z. bolo účelom rekodifikácie zvýšiť aj odborné nároky na obsah zámerov.

7) Kvalita, šablónovitosť a nevyjadrovanie sa ku konkrétnym aspektom navrhovanej činnosti zo strany dotknutých orgánov spochybňuje odôvodnenosť a reálnosť ich stanovísk. Stanoviská dotknutých orgánov sú šablónovité, všeobecné a často mätkúce; naznačujú, že dotknutý orgán sa zámerom dostatočne nezaoberal, čo spôsobuje, takéto stanovisko je právne irelevantné a pri prerokovaní sa na ne neprihliada (posledná veta §29 ods.6 zákona o EIA).

Dotknutý orgán by mal uviesť, či je zámer z hľadiska ním sledovaných záujmov dostatočný alebo má nedostatky, ktoré je potrebné odstrániť

či vysvetliť. Zároveň by mal ustáliť okruh odborných otázok, ktoré majú byť zodpovedané v zisťovacom konaní tak, aby z hľadiska ním sledovaných záujmov tvorilo rozhodnutie zo zisťovacieho konania dostatočný odborný podklad (§2 písm.e zákona o EIA).

Uvedený prístup naznačuje, že dotknuté orgány majú zaužívané procesne zneužívať svoje postavenie dotknutých orgánov, ktorých požiadavky budú zohľadnené v povoľovacích konaniach. To však oslabuje predvídateľnosť rozhodnutia ako aj skutočnú budúcu podobu zámeru, keďže tá sa fakticky v povoľovacom konaní môže prispôsobovať dnes neznámym ale v budúcnosti uplatneným pripomienkam dotknutých orgánov.

Tento nedostatok čiastočne ZDS kompenzuje tým, že kladie vlastné otázky a navrhuje vlastné návrhy odborného zisťovania aspoň tých najzákladnejších odborných tém, ktorých zodpovedanie je nevyhnutné aspoň pre základný screening vplyvov na životné prostredie.

Úrad nevyhodnotil nedostatočnú kvalitu a nedostatočný obsah stanovisk dotknutých orgánov, hoci zo zákona je hlavná zodpovednosť za environmentálnu kvalitu v budúcnosti povoľovaného a dnes screenovaného zámeru práve na nich a zo zákona.

Súčasne úrad nesprávne vyhodnotil obsah stanoviska ZDS ako „všeobecného so zámerom len nepriamo súvisiaceho“ práve pre nepochopenie prítomnosti otvorených otázok či účelu niektorých častí.

Podľa čl.6 ods.7 Aarhuského dohovoru „Spôsoby účasti verejnosti umožnia verejnosti predložiť písomné alebo v prípade potreby na verejnom prerokovaní alebo preskúmaní so žiadateľom akékoľvek pripomienky, informácie, analýzy alebo názory, ktoré považuje za dôležité vo vzťahu k navrhovanej činnosti.“

ZDS považovalo poukázať na niektoré aspekty nedostatočnej odbornej pozornosti dotknutými orgánmi tým, že sa snažilo zistiť niektoré špecifické otázky aspoň niektorých základných vplyvov navrhovaného zámeru, aby tak „navigovalo“ úrad, na ktoré environmentálne

aspekty sa je nutné pri skutkovom zisťovaní a vyhodnocovaní zámeru sústrediť tak, aby výsledné rozhodnutie bolo vecne správne a zákonné aspoň v tom základnom rozsahu.

Úrad nesprávnym vyhodnotením stanoviska „ako všeobecného a so zámerom len nepriamo (alebo vôbec ne-) súvisiaceho“ sám sebe zmaril možnosť, aby ho ZDS ako odborná zainteresovaná verejnosť nepriamo navigoval pri screeningu zámeru a teda neuznaním ZDS ako odbornej zainteresovanej verejnosti ako iniciátora odbornej diskusie si samo spôsobilo, že sa nevyhlo vecným a procesným chybám, ktorým sa úrad mohol vyhnúť, ak by ZDS ako odborný a relevantný subjekt požiadal o analýzu environmentálnej kvality zámeru podľa §29 ods.8 zákona o EIA. Tento postup je v dispozícii úradu posudzovania EIA a tak nejde o procesný nedostatok; ale jeho nevyužitie spôsobuje, že len úrad sám je zodpovedný za následok, ktorým je podanie odvolania a ktorému sa dalo vyhnúť, keby ZDS využilo ako „odborného hodnotiteľa“ a požiadalo ho k vyjadreniu k zabezpečeným podkladom.

Absencia takéhoto základného hodnotenia environmentálnej kvality zámeru a názoru na úplnosť dokazovania zo strany nezávislého odborného subjektu environmentálnej kvality (či už ZDS alebo napr. nezávislého znalca, či oslovenie odborne spôsobilej osoby podľa §62 zákona o EIA) je potenciálnym vecným nedostatkom.

Podľa precedenčného rozhodnutia Najvyššieho súdu sp.zn. 5Sžo/21/2012 „Najvyšší súd si záverom dovoľuje dať opakovane do pozornosti, že zo žiadneho zákona Slovenskej republiky, ani z Aarhuského dohovoru nevyplýva právny nárok občianskych združení a zainteresovanej verejnosti, aby ich pripomienkam, ktoré podávajú procese posudzovania vplyvov na životné prostredie, bolo vyhovené. Účelom prístupu k informáciám a účasti verejnosti na rozhodovacom procese, ako aj prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia zaručených týmto dohovorom je, aby sa verejnosť mohla nielen vyjadriť, ale najmä prostredníctvom odborníkov z oblasti životného prostredia predložiť kvalifikované pripomienky tak, aby sa hodnotiaci proces viedol bola odbornej vecnej roviny vzhľadom k cieľu (k tomu pozri bližšie rozsudky Najvyššieho súdu

Slovenskej republiky vo veci sp. zn. 5Sžz/1/2010 z 28. apríli 2011 a sp. zn. 8Sžz/1/2010 z 27. januára 2011)“.

ZDS síce nemá nárok na to, aby bolo jeho návrhom vyhovie ako nemá ani nárok, aby si ho úrad prizýval ako odborníka; ZDS ako subjekt zainteresovanej verejnosti ale má nárok na to, aby jeho pripomienky boli základom odbornej diskusie a to o to viac, ak túto úlohu zanedbávajú dotknuté orgány. Nedostatkom je teda to, že zápisnica o prerokovaní zámeru s dotknutou obcou a navrhovateľom neobsahuje prerokovanie všetkých bodov všetkých doručených stanovísk – nezákonnosťou je samotný nedostatočný rozsah ústneho prerokovania.

Poznámka: Ako návrh de lege ferenda do budúcnosti je možné naviazať udržiavanie si odbornej spôsobilosti podľa §62 zákona o EIA tým, že na požiadanie spracuje takýto základný hodnotiaci posudok zámeru na požiadanie príslušného úradu posudzovania EIA pre zámery v zisťovacom konaní, v ktorom spracovatelia nemusia mať odbornú spôsobilosť na takej vysokej úrovni ako v posudzovaní vplyvov na životné prostredie.

Podľa §29 ods.16 písm.b zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie „Proti záväznému stanovisku zo zisťovacieho konania, v ktorom príslušný orgán určil, že sa navrhovaná činnosť alebo jej zmena nebude posudzovať podľa tohto zákona, môže podať odvolanie ... dotknutá verejnosť podľa § 3 písm. t).“; Zrušenie domových samospráv (ZDS) je zainteresovanou verejnosťou podľa §3 písm.t zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a ZDS týmto podáva toto odvolanie a navrhuje, aby odvolací orgán v zmysle §29 ods.18 zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie napadnuté rozhodnutie zrušil a vrátil na nové konanie pre procesné a vecné nedostatky identifikované v texte; odvolanie má podľa §29 ods.17 zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie suspenzívny (odkladný) účinok, ktorý nie je pre neuplatňovanie správneho poriadku možné vylúčiť.

ZDS je občianskou odbornou inštitúciou, ktorá zasvätila svoju činnosť dôslednej ochrane životného prostredia a jeho neustáleho zlepšovania a formou presadzovania

environmentálneho práva. Snaží sa o faktické zlepšovanie životného prostredia komunikáciou a osvetou medzi všetkými, kto do neho zasahuje a pri tom presadzuje európske stratégie obnovy prirodzenej biodiverzity v súlade s vnútroštátnou implantáciou strategickými plánmi (Národná stratégia ochrany biodiverzity, Národný program znižovania emisií Slovenskej republiky, Sociálno-klimatický plán) ale zasadzuje sa aj o právnu ochranu životného prostredia účasťou v povoloňovacích konaniach (<https://opac.crzp.sk/?fn=detailBiblioForm&sid=FD287398550734C849BF>) kde je iniciátorom odbornej práce orgánov verejnej moci ale aj neštátnym kontrolórom vecnej a právnej správnosti rozhodnutí úradov t.j. aby úrady rozhodovali tak, že ďalší socio-ekonomický rozvoj je v symbióze s rozvojom a ochranou životného prostredia, čím sa snaží o Zelenú transformáciu Slovenska ako súčasť európskej Zelené transformácie (https://ec.europa.eu/reform-support/what-we-do/green-transition_sk) a tak svojou súkromno-právnou iniciatívou prispieť k napĺňaniu ústavnej hodnoty environmentálne a sociálne zodpovedného hospodárstva a prispieť tak ku konkurencii schopnosti Slovenska a Európskej únie vo Svete (<https://www.consilium.europa.eu/sk/policies/competitiveness-compass/>).

- Zásady Integrity konania ZDS: <https://enviroportal.org/portfolio-items/zasady-integrity-konania-zds/>
- Environmentálne princípy činnosti ZDS: <https://enviroportal.org/portfolio-items/environmentalne-principy-cinnosti-zds/>

Informácia: Dávame do pozornosti blog predsedu ZDS <https://dennikn.sk/autor/marcelslavik/?ref=in>, v ktorom sa vyjadruje k aktuálnym spoločenským otázkam a činnosti ZDS.

Prikazujem advokátovi ZDS JUDr. Jánovi Tkáčovi sprocesniť toto vyjadrenie a vykonať všetky úkony, ktoré z obsahu tohto vyjadrenia vyplývajú ako vôľa žalobcu.

S pozdravom,

--

Združenie domových samospráv | Marcel Slávik
Rovniankova 14 | P.O.BOX 218 | 851 02
Bratislava

+421 907 901 676

Od: eia@samospravydomov.org
Odoslané: sobota, 31. mája 2025 20:21
Komu: oszp.ZC@minv.sk
Kópia: zds-mailing-list@googlegroups.com; 'Jan Tkac'
Predmet: OU-ZC-OSZP-2025/000997-013 (EIA: Rozšírenie výrobných priestorov firmy Neuman, p. č. 1877/3, Žarnovica)
Prílohy: V_ZS_EIA_OU-ZC-OSZP-2025-000997-013.pdf

Odvolaie vo4i rozhodnutiu zo zisťovacieho konania č. OU-ZC-OSZP-2025/000997-013
Príkaz JUDr. Jánovi Tkáčovi podať správnu žalobu v zmysle tohto odvolania

Procesné dôvody uplatnenia účinného prostriedku nápravy

- 1) V napadnutom rozhodnutí nie sú vyznačené subjekty verejnosti a zainteresovanej verejnosti, ktoré prejavili záujem na predmetnej navrhovanej činnosti resp. jej zmeny tým, že doručili kvalifikované stanovisko podľa §29 ods.5 zákona č.24/2006 Z.z. o EIA. Ide o formálny nedostatok napadnutého rozhodnutia procesného charakteru; absencia náležitosti rozhodnutia zo zisťovacieho konania.**

Rozhodnutie neobsahuje uvedenie subjektov zainteresovanej verejnosti, ktoré svojou procesnou aktivitou (doručenie odôvodneného stanoviska podľa §29 ods.5 zákona o EIA) prejavili záujem na navrhovanej činnosti a teda majú v zisťovacom konaní postavenie procesnej strany zainteresovanej verejnosti podľa §3 písm.t zákona o EIA.

Je potrebné vždy osvedčiť či subjekt zainteresovanej verejnosti osvedčil svoj záujem na navrhovanej činnosti nielen formálne uplatnením (akéhokoľvek) odôvodneného stanoviska ale aj reálne a to obsahom svojho odôvodneného stanoviska.

Úrad posudzovania sa nedostatočne zaoberal právnym postavením ZDS v zisťovacom konaní ako takom a toho, aké procesné postavenie mu vyplýva z uplatneného odôvodneného stanoviska.

ZDS totiž nemá v zisťovacom konaní procesné postavenie účastníka lebo v zisťovacom konaní neexistuje procesná strana účastníka a to preto, že sa podľa §64 zákona o EIA neuplatňuje všeobecný procesný právny prepis.

To však neznamená, že ZDS nemá postavenie žiadnej procesnej strany alebo že v zisťovacom konaní neexistujú žiadne procesné strany. V zisťovacom konaní vystupujú osobitné procesné strany ako je dotknutý orgán, dotknutá obec, navrhovateľ, verejnosť a dotknutá verejnosť každá všeobecne zadefinovaná v §3 zákona o EIA so špecifickými procesnými oprávneniami určenými v tretej časti zákona o EIA a to osobitne pre zisťovacie konanie a osobitne pre konanie o podnete a osobitne pre hodnotenie vplyvov na životné prostredie.

Podľa čl.2 ods.5 Aarhuského dohovoru „„zainteresovaná verejnosť““ znamená verejnosť, ktorá je alebo by mohla byť ovplyvnená rozhodovacím procesom týkajúcim sa životného prostredia alebo sa o tento proces zaujíma; pre potreby tejto definície sa mimovládne organizácie podporujúce ochranu životného prostredia a splňajúce všetky požiadavky vnútroštátneho práva považujú za zaujímajúce sa o rozhodovací proces.“

Podľa §3 písm.t zákona o EIA „dotknutá verejnosť je verejnosť, ktorá je dotknutá alebo pravdepodobne dotknutá konaním týkajúcim sa životného prostredia, alebo má záujem na takomto konaní; platí, že mimovládna organizácia podporujúca ochranu životného prostredia a splňajúca požiadavky ustanovené v tomto zákone má záujem na takom konaní“

Podľa §6 ods.7 Aarhuského dohovoru „Spôsoby účasti verejnosti umožnia verejnosti predložiť písomné alebo v prípade potreby na verejnom prerokovaní alebo preskúmaní so žiadateľom akékoľvek pripomienky, informácie, analýzy alebo názory, ktoré považuje za dôležité vo vzťahu k navrhovanej činnosti.“

Podľa §29 ods.5 zákona o EIA „Ak sú v lehote určenej podľa odseku 4 prvej vety doručené stanoviská od iných subjektov ako je uvedené v odseku 4, príslušný orgán takéto nevyžiadané stanoviská zohľadní a vysporiada sa s nimi v záväznom stanovisku zo zisťovacieho konania.“

Podľa §9 ods.2 a ods.3 Aarhuského dohovoru „Každá Strana v rámci svojho vnútroštátneho práva zabezpečí, aby členovia zainteresovanej verejnosti a) majúci dostatočný záujem alebo, alternatívne, b) ak pretrváva porušovanie ich práva v prípadoch, kde to právne predpisy Strany upravujúce správne konanie požadujú ako predbežnú podmienku, mali prístup k procesu preskúmania pred súdom a/alebo iným nezávislým a nestranným orgánom ustanoveným na základe zákona na účely napadnúť vecnú a procesnú zákonnosť akéhokoľvek rozhodnutia, úkonu alebo opomenutia podliehajúcemu článku 6 a v prípadoch ustanovených vnútroštátnym právom a bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia odseku 3, iným relevantným ustanoveniam tohto dohovoru. O tom, čo predstavuje dostatočný záujem a porušovanie práva, bude rozhodnuté v súlade s požiadavkami vnútroštátneho práva a v súlade s cieľom dať zainteresovanej verejnosti široký prístup k spravodlivosti v rámci rozsahu pôsobnosti tohto dohovoru. Na tento účel sa záujem akejkoľvek mimovládnej organizácie, ktorá spĺňa požiadavky uvedené v článku 2 ods. 5, považuje za dostatočný na účely písmena a). Tieto organizácie budú považované za také, ktorých práva môžu byť porušené na účely písmena b). Ustanovenia odseku 2 nevylučujú možnosť predbežného preskúmania správnym orgánom a nie je nimi dotknutá požiadavka uplatnenia správneho preskúmania pred súdnym preskúmaním, ak takáto požiadavka vyplýva z vnútroštátneho práva. Navyše bez toho, aby boli dotknuté procesy preskúmania uvedené v odsekoch 1 a 2, každá Strana zabezpečí, ak sú splnené podmienky uvedené v jej vnútroštátnom práve, ak sú nejaké, aby členovia verejnosti mali prístup k správne alebo súdne konaniu umožňujúcemu napadnutie úkonov a opomenutí súkromných osôb a orgánov verejnej moci, ktoré sú v rozpore s jej vnútroštátnym právom v oblasti životného prostredia.“

Podľa §29 ods.16 písm.b zákona o EIA „Proti záväznému stanovisku zo zisťovacieho konania, v ktorom príslušný orgán určil, že sa navrhovaná činnosť alebo jej zmena ... nebude posudzovať podľa tohto zákona, môže podať odvolanie len dotknutá obec, na ktorej území sa má navrhovaná činnosť alebo jej zmena realizovať, a dotknutá verejnosť podľa § 3 písm. t).“ (predsúdny prostriedok nápravy)

Podľa §29 ods.20 zákona o EIA „Dotknutá verejnosť uvedená v § 3 písm. t) sa môže žalobou domáhať zrušenia záväzného stanoviska zo zisťovacieho konania vydaného podľa odseku 15, ktorým sa určilo, že navrhovaná činnosť alebo jej zmena sa nebude posudzovať podľa tohto zákona, a napadnúť jeho vecnú alebo procesnú zákonnosť.“ (súdny prostriedok nápravy)

Je nepochybné, že zámer je navrhovanou činnosťou a projektom podľa Aarhuského dohovoru ale aj Smernice o EIA. Je nepochybné, že zainteresovaná verejnosť je procesnou stranou ako v zisťovacom konaní, tak aj v posudzovaní vplyvov na životné prostredie a to v procesnom postavení zainteresovanej verejnosti ako osobitnej procesnej strany sui generis. Je nepochybné, že zisťovacie konanie je konaním podľa Aarhuského dohovoru ale aj podľa Smernice o EIA (tzv. screening).

Z dôvodovej správy k zákonu č.350/2024 Z.z. o EIA, ktorým sa ustanovil v aktuálne účinný zákon o posudzovaní vplyvov na životné prostredie uvádzame:

Zmena definície posudzovania vplyvov a zisťovacieho konania vychádza zo smernice EIA v platnom znení). Celá smernica EIA v platnom znení je orientovaná hlavne na proces posudzovania vplyvov na životné prostredie, teda proces, v rámci ktorého sa „identifikujú, opíšu a posúdia náležitým spôsobom, pri každom prípade jednotlivo, priame a nepriame významné vplyvy navrhovanej činnosti“ (čl. 3 ods. 1 smernice EIA v platnom znení) na jednotlivé faktory životného prostredia pri zabezpečení otvorenej a aktívnej účasti verejnosti s možnosťou opravných prostriedkov proti rozhodnutiam (decision) vydaným v rámci tohto procesu. Naproti tomu zisťovacie konanie (screening) je proces, ktorého účelom je určenie (determination), či projekty v Prílohe II smernice EIA v platnom znení podliehajú posudzovaniu vplyvov na životné prostredie, teda či ich realizáciou hrozí významný nepriaznivý vplyv na životné prostredie. V zmysle čl. 4 smernice EIA v platnom znení sa takýto screening realizuje výlučne v komunikácii medzi navrhovateľom a príslušným orgánom a prípadne s osobitnými orgánmi podľa čl.6 ods.1 smernice EIA v platnom znení („...orgány, ktorých sa projekt bude pravdepodobne týkať z dôvodu ich osobitných právomocí v oblasti životného prostredia, alebo na základe miestnej alebo regionálnej príslušnosti...“). Zároveň sa samostatne definuje proces zisťovacieho konania ako postup, ktorého výsledkom má byť odborné určenie (determination), či navrhovaná

činnosť alebo jej zmena definovaná v Prílohe č. 8, časti B má potenciál spôsobiť významný nepriaznivý vplyv na životné prostredie a teda či má byť predmetom procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie. Primerane sa dokumentácia s doterajšími názvami Zámer a Oznámenie o zmene navrhovanej činnosti zachováva iba pre procesy zisťovacieho konania.

Z uvedeného vyplýva, že zisťovacie konanie sa od posudzovania prakticky líši len v tom, že posudzovania vplyvov na životné prostredie sa zainteresovaná verejnosť zúčastňuje priamo zatiaľčo zisťovacieho konania len nepriamo prostredníctvom odôvodneného stanoviska podľa §29 ods.5 zákona o EIA, ktoré je následne prejednané na ústnom pojednávaní spolu s ostatnými doručenými stanoviskami. Zákon o EIA priznáva právo odvolania sa a právo podať správnu žalobu zainteresovanej verejnosti aj v zisťovacom konaní aj v posudzovaní vplyvov na životné prostredie hoci podľa odlišných procesných noriem. Zákon o EIA rozširuje rozhodnutie zo zisťovacieho konania o integráciu výsledkov zisťovacieho konania do povoľovacieho konania vo forme podmienok rozhodnutia zo zisťovacieho konania.

Je nepochybné, že ZDS si uplatnilo v zisťovacom konaní odôvodnené kvalifikované stanovisko podľa čl.6 ods.7 Aarhuského dohovoru a podľa §29 ods.5 zákona o EIA, čo je nespochybniteľnou právnou skutočnosťou. Týmto odvolaním ZDS konzumuje ďalšie osobitné procesné oprávnenie svedčiacie o reálnom záujme na navrhovanej činnosti. Je nepochybné, že ZDS ako subjekt zainteresovanej verejnosti prejavilo záujem na navrhovanej činnosti nielen formálne ale aj obsahom svojho kvalifikovaného stanoviska a napokon v súlade so zásadou vigilanti bus iura scripta sunt aj svojou procesnou aktivitou.

Táto procesná skutočnosť má byť jednoznačne v rozhodnutí zo zisťovacieho konania vyznačená; v napadnutom rozhodnutí nie sú vyznačené subjekty verejnosti a zainteresovanej verejnosti, ktoré prejavili záujem na predmetnej navrhovanej činnosti resp. jej zmeny. Ide o formálny nedostatok napadnutého rozhodnutia procesného charakteru.

- 2) V napadnutom rozhodnutí chýba záver úradu o procesnom postavení ZDS v budúcich povoľovacích konaniach; v dôsledku absencie právneho posúdenia procesného postavenia ZDS v zisťovacom konaní a z neho vyplývajúceho procesného postavenia v nasledujúcich povoľovacích konaniach môžu byť upreté základné práva a slobody subjektu zainteresovanej verejnosti v dôsledku čoho môžu byť poškodené záujmy ochrany a starostlivosti o životné prostredie procesne vykonávané týmto subjektom.**

Podľa čl.2 ods.5 Aarhuského dohovoru „„zainteresovaná verejnosť““ znamená verejnosť, ktorá je alebo by mohla byť ovplyvnená rozhodovacím procesom týkajúcim sa životného prostredia alebo sa o tento proces zaujíma; pre potreby tejto definície sa mimovládne organizácie podporujúce ochranu životného prostredia a spĺňajúce všetky požiadavky vnútroštátneho práva považujú za zaujímavé sa o rozhodovací proces.“

Podľa §3 písm.t zákona o EIA „dotknutá verejnosť je verejnosť, ktorá je dotknutá alebo pravdepodobne dotknutá konaním týkajúcim sa životného prostredia, alebo má záujem na takomto konaní; platí, že mimovládna organizácia podporujúca ochranu životného prostredia a spĺňajúca požiadavky ustanovené v tomto zákone má záujem na takom konaní“

Podľa čl.6 ods.3 Smernice o EIA „Procesy účasti verejnosti budú zahŕňať primeraný časový rámec pre jednotlivé fázy, ktorý poskytne dostatočný čas na informovanie verejnosti v súlade s odsekom 2 a pre verejnosť možnosť pripraviť sa a účinne sa zúčastňovať na rozhodovacom procese o životnom prostredí.“

Podľa čl.6 ods.4 Aarhuského dohovoru „Každá Strana umožní včasnú účasť verejnosti v čase, keď sú ešte otvorené všetky možnosti a účasť verejnosti sa môže uskutočniť efektívne.“

Podľa čl. 6 ods.4 Smernice o EIA „Dotknutej verejnosti sa poskytnú včasné a účinné príležitosti zúčastniť sa procesov rozhodovania týkajúceho sa životného prostredia uvedených v článku 2 ods. 2 a na tento účel je oprávnená vyjadriť pripomienky a stanoviská, kým sú ešte príslušnému orgánu alebo orgánom otvorené všetky možnosti, predtým ako sa rozhodne o žiadosti o povolenie.“

Podľa §14 správneho poriadku „(1) Účastníkom konania je ten, o koho právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach sa má konať alebo koho práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti môžu byť

rozhodnutím priamo dotknuté; účastníkom konania je aj ten, kto tvrdí, že môže byť rozhodnutím vo svojich právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach priamo dotknutý, a to až do času, kým sa preukáže opak.(2) Účastníkom konania je aj ten, komu osobitný zákon také postavenie priznáva.“

Podľa §49 ods.1 písm.d stavebného zákona č.25/2025 Z.z. „Účastníkom konania v konaní o stavebnom zámere je ten, komu toto postavenie vyplýva z osobitného predpisu.¹⁷⁾“; legislatívny odkaz „17)“ znie „Zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.“

Podľa odôvodnenia rozhodnutia zo zisťovacieho konania „V kontexte prijatých právnych úprav a ich náležitého pochopenia zo strany laickej aj odbornej verejnosti je veľmi dôležitá osvetová práca tvorcov právnych predpisov a iných subjektov, ktorí vytvoria k prijatej právnej úprave výkladové a metodické príručky a publikácie, vysvetľujúce a ozrejmujúce jednotlivé ustanovenia prijatého zákona. Právne záväzný výklad zákona môže robiť len ten, kto zákon prijal - napr. NR SR v prípade zákonov prijatých NR SR. O výklad možno požiadať aj ministerstvo, ktoré je gestorm zákona, ktoré zákon pripravovalo, ak to bol zákon navrhovaný vládou. Z uvedeného dôvodu v súvislosti s danou „problematikou“ odporúčame obrátiť sa na MŽP SR.“

Tento záver úradu je záverom mimo rámec zákona o EIA a v rozpore s právnymi predpismi vyššej právnej sily (Aarhuský dohovor) ako je aj v rozpore s právnou doktrínou; ide o úradnícky alibizmus, ktorý odmieta vysloviť právne významnú skutočnosť, čím spôsobuje právnou neistotu ZDS ako subjektu zainteresovanej verejnosti a neoprávneným spôsobom vstupuje do jeho právneho postavenia.

V zákone č.24/2006 Z.z. o EIA je všeobecné pravidlo o procesnom postavení v budúcich povoľovacích konaniach podľa §24 ods.2 len pre posudzovanie vplyvov na životné prostredie. Zainteresovanej verejnosti, ktorá prejavila záujem na navrhovanej činnosti v posudzovaní vplyvov na životné prostredie vyplýva účasť v budúcich povoľovacích konaniach zo súbehu §14 ods.2 a §24 ods.2 zákona o EIA a to aj vtedy, ak osobitný zákon účasť v povoľovacom konaní zainteresovanej špecificky verejnosti nepriznáva.

V zákone č.24/2006 Z.z. o EIA však absentuje podobné všeobecné procesné pravidlo o tom, aký účinok spôsobuje uplatnenie odôvodneného stanoviska zainteresovanej verejnosti v zisťovacom konaní k jej budúcemu procesnému postaveniu v budúcich povoľovacích konaniach. Absencia všeobecného procesného pravidla totiž znamená to, že táto otázka je vo všeobecnosti procesne nevyriešená – a to ani pozitívne (teda že zainteresovaná verejnosť automaticky má postavenie účastníka budúcich povoľovaní) ale ani negatívne (teda že zainteresovaná verejnosť nemá postavenie účastníka budúcich povoľovacích konaní. To však neznamená, že ju právny poriadok nerieši vôbec.

Zainteresovaná verejnosť, ktorá prejavila záujem na navrhovanej činnosti v zisťovacom konaní podaním odôvodneného stanoviska alebo podaním odvolania prejavila záujem na navrhovanej činnosti svojou procesnou aktivitou v zisťovacom konaní; účasť na nasledujúcich povoľovacích konaniach teda subjektu zainteresovanej verejnosti vyplýva z §14 ods.1 správneho poriadku v spojení s právnou skutočnosťou procesnej aktivity v zisťovacom konaní; táto skutočnosť musí byť v rozhodnutí riadne vyznačená.

ZDS má za to, že právna skutočnosť podaného odôvodneného stanoviska a jeho obsah potvrdzujú domnienku zainteresovanosti ZDS ako subjektu dotknutej verejnosti na danom zámere a preto táto skutočnosť osvedčuje, že ZDS ako subjekt zainteresovanej verejnosti prejavilo reálny záujem na navrhovanej činnosti a jej následnom povoľovaní a že právna skutočnosť podaného odôvodneného stanoviska a jeho obsah potvrdzujú, že z tejto právne významnej skutočnosti ZDS vyplýva postavenie účastníka budúcich povoľovacích konaní tejto navrhovanej činnosti a to aj vtedy, ak osobitný zákon špecificky účasť v povoľovacom konaní zainteresovanej verejnosti špecificky nepriznáva.

Podľa §15 zákona o životnom prostredí „Každý sa môže určeným spôsobom domáhať na príslušnom orgáne svojich práv vyplývajúcich z tohto zákona a ďalších predpisov upravujúcich veci životného prostredia.“

ZDS sa týmto domáha, aby bolo rozhodnutím zo zisťovacieho konania jednoznačne určené, že ZDS podaním kvalifikovaného stanoviska podľa §29 ods.5 zákona o EIA prejavilo záujem na navrhovanej činnosti a preto mu v budúcich povoľovacích konaniach vyplýva postavenie účastníka konania buď podľa všeobecného procesného

právneho predpisu (§14 správneho poriadku) alebo podľa príslušnej normy osobitného zákona (napr. §49 ods.1 písm.d stavebného zákona č.25/2025 Z.z.) a aby táto skutočnosť bola v rozhodnutí riadne vyznačená.

- 3) Na ústnom pojednávaní nebolo prerokované odôvodnené stanovisko ZDS ako subjektu zainteresovanej verejnosti; na ústnom prejednaní neboli prerokované ani stanoviská dotknutých orgánov. V napadnutom rozhodnutí absentuje uvedenie záverov ústneho prerokovania zámeru a doručených stanovísk s dotknutou obcou a navrhovateľom. Prerokovanie zámeru a stanovísk podľa §29 ods.6 zákona o EIA je pri tom podstatou zisťovacieho konania.**

Podľa §29 ods.6 zákona č.24/2006 Z.z. „Na ústnom pojednávaní sa prerokuje zámer alebo oznámenie o zmene navrhovanej činnosti a doručené písomné stanoviská podľa odsekov 4 a 5. Rezortný orgán, povoľujúci orgán, dotknutý orgán a dotknutá obec, na ktorej území sa má navrhovaná činnosť alebo jej zmena realizovať, ktoré doručili písomné stanovisko podľa odseku 4, môžu svoje pripomienky a požiadavky uplatniť najneskôr na ústnom pojednávaní, inak sa na ne neprihliada. Predmetom prerokovania na ústnom pojednávaní sú len odôvodnené pripomienky a požiadavky vyplývajúce z doručených stanovísk. Na neodôvodnené pripomienky a požiadavky sa neprihliada.“

Z dôvodovej správy k zákonu č.350/2024 Z.z. o EIA, ktorým sa ustanovil v aktuálne účinný zákon o posudzovaní vplyvov na životné prostredie uvádzame:

zisťovacie konanie (screening) je proces, ktorého účelom je určenie (determination), či projekty v Prílohe II smernice EIA v platnom znení podliehajú posudzovaniu vplyvov na životné prostredie, teda či ich realizáciou hrozí významný nepriaznivý vplyv na životné prostredie. V zmysle čl. 4 smernice EIA v platnom znení sa takýto screening realizuje výlučne v komunikácii medzi navrhovateľom a príslušným orgánom a prípadne s osobitnými orgánmi podľa čl.6 ods.1 smernice EIA v platnom znení („...orgány, ktorých sa projekt bude pravdepodobne týkať z dôvodu ich osobitných právomocí v oblasti životného prostredia, alebo na základe miestnej alebo regionálnej príslušnosti...“). Zároveň sa samostatne definuje proces zisťovacieho konania ako postup, ktorého výsledkom má byť odborné určenie (determination), či navrhovaná činnosť alebo jej zmena definovaná v Prílohe č. 8, časti B má potenciál spôsobiť významný nepriaznivý vplyv na životné prostredie a teda či má byť predmetom procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie. Primerane sa dokumentácia s doterajšími názvami Zámer a Oznámenie o zmene navrhovanej činnosti zachováva iba pre procesy zisťovacieho konania.

Ani v záverečnom zhodnotení ani v texte rozhodnutia sa neuvádza, že by úrad vykonal prerokovanie zámeru podľa §29 ods.6 zákona o EIA a s akým výsledkom, hoci takéto prerokovanie je podstatou zisťovacieho konania a zápis o výsledkoch prerokovania je teda jeden z najpodstatnejších podkladov rozhodnutia zo zisťovacieho konania; skutkové zistenia z prerokovania zámeru predstavujú materiálne jadro odôvodnenia rozhodnutia.

* * *

Základná zásada ochrany životného prostredia podľa §15 zákona č.17/1992 Zb. „Každý sa môže určeným spôsobom domáhať na príslušnom orgáne svojich práv vyplývajúcich z tohto zákona a ďalších predpisov upravujúcich veci životného prostredia.“ Na prvý pohľad sa môže zdať, že sa jedná o procesnú normu o účasti na konaní; v skutočnosti je to základná zásada ochrany životného prostredia, ktorá do subjektu práva zainteresovanej verejnosti personifikuje obhajobu práv a záujmov životného prostredia ako takého a nie svojich vlastných individuálnych subjektívnych záujmov. Závisí od ďalšieho právneho kontextu, či má toto ustanovenie iba materiálny charakter alebo v súlade so zásadou vigilanti bus iura scripta sunt kombinovaný materiálny-procesný charakter. Podstatou tohto ustanovenia je totiž úloha a podstata zainteresovanej verejnosti, ktorej existencia a činnosť spočíva práve v maximálnej ochrane životného prostredia súkromno-právnu iniciatívou.

V kontexte §29 ods.5 a ods.6 zákona o EIA to znamená, že §15 zákona o životnom prostredí sa v zisťovacom konaní realizuje prejednaním odôvodneného stanoviska na ústnom pojednávaní bez priamej účasti zainteresovanej verejnosti; závery tohto prejednávania musia byť uvedené v zápisnici z ústneho prejednávania a konštatované v odôvodnení rozhodnutia.

Aj podľa precedenčného rozhodnutia Najvyššieho súdu sp.zn. 5Sžo/21/2012 „Najvyšší súd si záverom dovoľuje dať opakovane do pozornosti, že zo žiadneho zákona Slovenskej republiky, ani z Aarhuského dohovoru nevyplýva

právny nárok občianskych združení a zainteresovanej verejnosti, aby ich pripomienkam, ktoré podávajú procese posudzovania vplyvov na životné prostredie, bolo vyhovie. Účelom prístupu k informáciám a účasti verejnosti na rozhodovacom procese, ako aj prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia zaručených týmto dohovorom je, aby sa verejnosť mohla nielen vyjadriť, ale najmä prostredníctvom odborníkov z oblasti životného prostredia predložiť kvalifikované pripomienky tak, aby sa hodnotiaci proces viedol bola odbornej vecnej roviny vzhľadom k cieľu (k tomu pozri bližšie rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. 5Sžz/1/2010 z 28. apríli 2011 a sp. zn. 8Sžz/1/2010 z 27. januára 2011)“.

Iným slovom – ZDS ako zainteresovaná verejnosť nemá nárok na to, aby jej stanoviskám a požiadavkom bolo vyhovie ale má nárok na to, aby jej stanovisko bolo v rozsahu odôvodnených pripomienok prerokované na ústnom pojednávaní a záver tohto prerokovania bol jedným z podkladov rozhodnutia; to nebolo dodržané a tým boli negatívne zasiahnuté záujmy

Odôvodnené stanovisko ZDS nebolo prerokované na ústnom pojednávaní a napadnuté rozhodnutie neobsahuje náležitosť rozhodnutia a to uvedenie záverov ústneho pojednávania.

Vecné dôvody uplatnenia účinného prostriedku nápravy

- 4) Účelom zisťovacieho konania je identifikovať hlavné vplyvy navrhovanej činnosti na životné prostredie a to aplikovaním kritérií zisťovacieho konania na skutkové zistenia predpokladaných vplyvov na životné prostredie a určiť primerané opatrenia tak, aby sa realizácia stala environmentálne prijateľnou (§2 zákona o EIA, §29 ods.15 zákona o EIA). Tento účel a cieľ zisťovacieho konania sa nenaplnil.

Podstatou zisťovacieho konania je identifikovať najvýznamnejšie vplyvy, určiť či ide o znečistenie, poškodenie alebo ujmu na životnom prostredí a určiť či si skutkové zisťovanie vplyvov vyžaduje posudzovanie vplyvov na životné prostredie; v prípade ak sa ďalšie posudzovanie nevyžaduje je potrebné určiť opatrenia, ktorými sa vplyvy na životné prostredie eliminujú alebo aspoň zmierňujú.

Skutkové zisťovanie namietaný úrad len predstieral plagiátorským prevzatím ucelených častí zámeru (str.12 dolu až str.26 hore rozhodnutia); keďže nie je tento text označený ako citácia, potom ide o plagiátorstvo, ktorým sa predstiera skutkové zisťovanie reálnych vplyvov na životné prostredie.

Je potrebné pri tom vychádzať z podstaty plagiátorstva tak ako je definované (napr.

https://midas.uniba.sk/?page_id=189):

Plagiátorstvo je neoprávnené prebratie myšlienky (teórie, záverov, hypotéz, metafor), a to nielen úplné, ale i čiastočné (teda len s malými či povrchnými úpravami) bez odkazu na ich pôvodcu.

Plagiát je cudzie dielo (alebo jeho časť), ktoré autor diela resp. odbornej práce prehlasuje za vlastné a uvádza ho (ju) za vlastné.

Keďže plagiát je nelegitímne prebratie práce druhého, nie je možné akceptovať a súhlasiť s názorom, že napadnuté rozhodnutie je dostatočne vyhodnotené argumentami odvolacieho úradu. Nelegitímne okopírované texty zo zámeru nie sú dostatočným vyhodnotením skutkového stavu zo strany konajúceho správneho orgánu už zo svojej podstaty plagiátorstva.

Vecné a právne vyhodnotenie skutkových zistení (bez ohľadu na to, že ide o plagiát) absentuje úplne. Je nahradené všeobecnou úvahou v časti „záverečné vyhodnotenie“, z ktorého citujeme

„Okresný úrad Námestovo, odbor starostlivosti o životné prostredie v rámci zisťovacieho konania z hľadiska predpokladaných vplyvov na životné prostredie a zvažovaní ďalšieho postupu v zmysle ustanovení zákona o posudzovaní vplyvov vychádzal zo zámeru navrhovanej činnosti, pričom použil aj kritériá pre zisťovacie konanie podľa § 29 zákona o posudzovaní vplyvov, uvedené v prílohe č. 10 zákona o posudzovaní vplyvov, ktorá je transpozíciou prílohy č. III Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/92/EÚ o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie. Posúdil zámer z hľadiska povahy a rozsahu navrhovanej činnosti, miesta vykonávania a významu očakávaných vplyvov na životné prostredie, a to aj kumulatívnych, vrátane vplyvov na zdravie obyvateľov, pričom vzal do úvahy súčasný stav životného prostredia v dotknutom území.“

Nie, v predchádzajúcom odstavci sme sa nepomýlili, ide o citáciu z rozhodnutia Okresného úradu Námestovo č. OU-NO-OSZP-2025/005678-017 pre zámer „Obchodný areál Slanica - II. Etapa OBCHODNÁ GALÉRIA“ ale aj o citáciu rozhodnutia Okresného úradu Košice č. OU-KE-OSZP3-2025/012853-017 pre zámer „Dostavba VÚSCH - III. etapa“ ale aj citáciu rozhodnutia Okresného úradu Partizánske č. OU-PE-OSZP-2025/000200-018 pre zámer „Bytové domy za riekou sekcia A,B,C,D,E, garážový dom, obchod, služby, dopravné napojenie, spevnené plochy, siete a základná technická infraštruktúra“. Áno, vo všetkých sa používa úplne presne tá istá formulácia. Ide o tri rozhodnutia podľa „nového“ zákona o EIA účinného od 1.1.2025, pričom posledné z nich bolo na odvolanie ZDS zrušené ako nezákonné a nedostatočné čo do skutkových zistení aj do právneho vyhodnotenia.

Porovnajme to s vyhodnotením (vecným aj právnym) v žalovanom rozhodnutí:

OÚZC v rámci zisťovacieho konania z hľadiska predpokladaných vplyvov na životné prostredie a zvažovaní ďalšieho postupu v zmysle ustanovení zákona vychádzalo z oznámenia o zmene navrhovanej činnosti, pričom použilo aj kritériá pre zisťovacie konanie podľa § 29 zákona o posudzovaní vplyvov, uvedené v prílohe č. 10 zákona, ktorá je transpozíciou prílohy č. III Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/92/EÚ o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie.

Príslušný orgán v rámci zisťovacieho konania posúdil zmenu navrhovanej činnosti z hľadiska povahy a rozsahu navrhovanej činnosti, miesta vykonávania navrhovanej činnosti, najmä jeho únosného zaťaženia a ochranu poskytovanú podľa osobitných predpisov v kumulácii s činnosťami vykonávanými v okolí miesta vykonávania zmeny navrhovanej činnosti a významu očakávaných vplyvov na životné prostredie a zdravie obyvateľstva, súlad s územnoplánovacou dokumentáciou, úrovne spracovania oznámenia o zmene navrhovanej činnosti a vzal do úvahy súčasný stav životného prostredia v dotknutom území.

Zmena navrhovanej činnosti spočíva v rozšírení výrobných priestorov spoločnosti, konkrétne výrobných možností a kapacít doplnením strojného vybavenia pre novú technológiu povrchovej úpravy dielcov, ktorá je konštrukčne a technologicky podobná už existujúcej linke povrchových úprav. Pre potreby tejto novej linky budú využité všetky už jestvujúce dostupné inžinierske siete a už vybudované stavebné objekty.

Príslušný orgán dôkladne preštudoval všetky v zákonom stanovenom termíne doručené stanoviská doručené podľa § 29 ods. 4 zákona, ani v jednom stanovisku nebol vyjadrený nesúhlas so zmenou navrhovanej činnosti, stanoviská obsahovali pripomienky súvisiace s dodržaním všeobecne platných právnych predpisov. Opatrenia na zabránenie a zmiernenie znečisťovania alebo poškodzovania životného prostredia, ktoré vyplynuli zo stanovísk boli komplexne zapracované vo výrokovvej časti záväzného stanoviska.

OÚZC sa stotožnil s celkovým environmentálnym zhodnotením, že realizáciou zmeny navrhovanej činnosti sa neočakávajú výrazné negatívne vplyvy na rastlinné a živočíšne druhy ani ich biotopy, nedôjde k negatívnemu ovplyvneniu estetických kvalít záujmového územia. Nie sú známe žiadne vyvolané súvislosti, ktoré by mohli spôsobiť vplyvy na životné prostredie so zreteľom na druh, formu a stupeň existujúcej ochrany prírody, prírodných zdrojov a kultúrnych pamiatok v záujmovom území. Počas realizácie a prevádzkovania zmeny navrhovanej činnosti nie sú očakávané ďalšie možné riziká spojené s ohrozením kvality životného prostredia alebo zdravia obyvateľstva. Prípadné negatívne vplyvy pri realizácii navrhovanej činnosti ako aj pri prevádzke sú eliminovateľné, resp. je ich možné ďalej obmedziť podľa opatrení a podmienok na ich vylúčenie alebo zníženie.

Je zjavné, že rovnaké „vyhodnotenie“ vplyvov na životné prostredie sa používa ako šablónovité univerzálne a všeobecné vyhodnotenie akéhokoľvek zámeru navrhovanej činnosti a to bez ohľadu na lokalitu a charakter navrhovanej činnosti resp. jej zmeny a bez ohľadu na platné právne predpisy a to naprieč celým Slovenskom.

Poznámka 1: Okrem zlyhania úradu v predmetne veci, ide aj o zlyhanie MŽP SR v zmysle jeho riadiacej a metodologickej úlohy zabezpečovať agendu EIA podľa §54 ods.2 písm.a a písm.e zákona č.24/2006 Z.z. o EIA. Ide o faktický dôsledok politiky Richarda Sulíka „pomáhať“ investorom a amaterizmu Jána Budaja, ktorý nebol schopný systematicky a metodicky nastaviť proces zisťovacieho konania racionálnym a efektívnym spôsobom a snahy odstaviť a viktimizovať zainteresovanú verejnosť (osobitne ZDS), ktorá svojou činnosťou zabezpečuje nápravu takýchto zlyhaní. Snaha spraviť zo ZDS fackovacieho panáka (<https://argumentacia.umb.sk/argumentacne-chyby/fackovaci-panak.html>) sa prejavuje aj v úplnom rozklade agendy EIA, lebo eróziu materiálneho právneho štátu nemal kto zastaviť a zvrátiť. Preto sa „screening“ teda

identifikácia vplyvov na životné prostredie iba predstiera a doteraz sa zjavne nezabezpečila náprava a to ani keď si novelou č.350/2024 Z.z. štát zobral späť hlavnú zodpovednosť za zabezpečenie ochrany a starostlivosti o životné prostredie v zisťovacom konaní. Súčasne sa ukazuje diletantstvo úradníkov ako ministerstva tak aj okresných úradov, ktorý sa nevedia zorientovať kde je sever a čo presne právne predpisy a ich vzájomné systematické pôsobenie znamenajú. Uvedené sa týka aj všetkých, ktorí si posledný rok mysleli, že sa politické dianie zameralo na vylúčenie verejnosti z procesov EIA; to nie je vôbec pravda – postavenie zainteresovanej verejnosti sa jednoznačne posilnilo a ZDS obájilo svoje miesto. Možno bola táto téma v politickej komunikácii koalície a opozície komunikačne využitá – ale apolitický aktér ako ZDS musí konštatovať, že Tomáš Taraba napravil to, čo Richard Sulík a Ján Budaj pokazili. Otázka je, či mu to teraz nepokazia vlastní ministerskí úradníci neschopnosťou agendu EIA riadiť a metodicky usmerňovať, teda či ministerskí úradníci zase nevnesú do aplikačnej praxe viacej chaosu ako ustálenia dobrej praxe správy vecí verejných a či bude minister ako odvolací orgán schopní a ochotní korigovať svojich zamestnancov aj svojou rozhodovacou činnosťou. ZDS bude v tomto konštruktívnym a odborným partnerom za zainteresovanú verejnosť; síce bude dôsledne a maximálne presadzovať záujmy verejnosti a životného prostredia – zásadne však profesionálne, odborne a v súlade so zákonom a podľa možnosti konštruktívne aj s navrhovateľom. Cieľom je aby sa Slovensko rozvíjalo (aj hospodársky a stavebne), ZDS sa len uistí že je to v súlade so záujmami životného prostredia a že sa tým realizuje Zelená transformácia Európy (https://ec.europa.eu/reform-support/what-we-do/green-transition_sk) tak, aby kvalitné životné prostredie a environmentálne a sociálne zodpovedné hospodárstvo a stavebníctvo bolo základom obnovy Slovenska a Európy a zdrojom ich prosperity a konkurencieschopnosti na vnútornom Európskom trhu ako aj na globálnom trhu (<https://www.consilium.europa.eu/sk/policies/competitiveness-compass/>).

Poznámka 2: ZDS dáva opakovane do pozornosti zákon o Zelených tvrdeniach (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/HTML/?uri=CELEX:52023PC0166>); aplikačná prax, ktorú zaviedol Richard Sulík a Ján Budaj a ktorá sa prejavila aj v tomto rozhodnutí sa dá označiť aj ako štátom sponzorovaný greenwashing. Zákomom o zelených tvrdeniach, respektíve smernicou o ekologických tvrdeniach (GCD), sa v Európskej únii rieši problém greenwashingu a cieľom je lepšia ochrana spotrebiteľov. Smernica zavádza pravidlá, ktoré vyžadujú, aby tvrdenia o environmentálnych vlastnostiach produktov boli podložené dôkazmi, jasné a zrozumiteľné. Cieľ smernice je informované rozhodnutia spotrebiteľov pri nákupe produktov a služieb, ochrana pred zavádzajúcimi tvrdeniami, podpora environmentálne šetrnejších výrobkov. Smernica zakazuje všeobecné tvrdenia o environmentálnych vlastnostiach bez dôkazov, tvrdenia založené na kompenzácií emisií, ako aj klamlivé tvrdenia o zelených alebo udržateľných produktoch. Tvrdenia musia byť podložené overiteľnými dôkazmi, jasné a presné, a nemôžu zavádzať spotrebiteľov. Za porušenie smernice môžu byť uvalené pokuty, konfiškácia produktov alebo príjmov z ich predaja, a vylúčenie z verejného obstarávania. Vecne nesprávna a neodborná EIA, o ktorú sa oprie navrhovateľ môže spôsobiť jeho právnu zodpovednosť voči spotrebiteľovi a môže byť právne vymáhaná; keďže hlavná zodpovednosť predložiť zámer v požadovanom rozsahu nielen formálne ale aj obsahom je na navrhovateľovi, tak ani pri preukázaní pochybení úradu sa právnej zodpovednosti úplne nezbaví.

Poznámka 3: Nekalou súťažou sa podľa §44 ods.2 písm.h Obchodného zákonníka rozumie poškodzovanie spotrebiteľa alebo životného prostredia nad rámec zákona; o nekalú súťaž ide aj vtedy, ak má podnikateľ rozhodnutie EIA, ktorá sa ukáže ako vecne nepresná alebo vecne nesprávna. Ide aj o zákonný základ uplatňovať zodpovednosť v zmysle zákona o zelených tvrdeniach nielen v zmysle spotrebiteľského práva ale aj práva verejného (verejnoprávne sankcie za porušovanie hospodárskej súťaže).

- 5) Právnu materializáciou vecného nedostatku uvedeného v predchádzajúcom bode je porušenie normy druhej vety §29 ods.15 zákona o EIA „Záväzné stanovisko zo zisťovacieho konania obsahuje hlavné dôvody, pre ktorý príslušný orgán určil, že sa navrhovaná činnosť alebo jej zmena nemá posudzovať podľa tohto zákona s odkazom na príslušné kritériá uvedené v prílohe č. 10 tohto zákona, ako aj vlastnosti projektu alebo plánovaného opatrenia, ktorými sa má zabrániť alebo predísť tomu, čo by inak mohli byť významné nepriaznivé vplyvy na životné prostredie, ak ich navrhovateľ navrhol.“

„Hlavné dôvody ďalšieho neposudzovania“ sú skutkové zistenia negatívnych vplyvov na životné prostredie a „odkaz na kritériá zisťovacieho konania“ je právne vyhodnotenie týchto vplyvov.

Keďže skutkové zisťovanie sa len predstieralo plagiátorstvom, potom nutne absentujú aj „hlavné dôvody“ pre ktoré sa rozhodlo o ďalšom neposudzovaní; nutným príčinnou kauzálnym následkom je aj absencia konkrétnych

kritérií (odkaz na ne), ktoré boli na tieto „hlavné dôvody“ uplatnené a ako. Ďalším nutný príčinnno-kauzálnym následkom je aj arbitrárnosť uložených opatrení.

V dôsledku nezistenia skutočných negatívnych vplyvov a v čom presne spočívajú a ako sa prejavujú úrad nebol schopný uviesť ani jeden hlavný dôvod prečo sa zámer nebude ďalej posudzovať (stručné zhrnutie podstaty projektu nemožno považovať za „hlavné dôvody“); v dôsledku nezistenia skutočných negatívnych vplyvov a ich vecného vyhodnotenia nemohli byť ani uvedené konkrétne kritériá, ktoré sa mali použiť.

Podľa rozsudku NS SR č. 6Sžf/1/2009 „Za nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť možno podľa názoru Najvyššieho súdu SR považovať také rozhodnutie správneho orgánu, z ktorého výroku nemožno zistiť, ako vlastne správny orgán vo veci rozhodol, prípadne výrok, ktorý je vnútorne rozporný. Pod tento pojem spadajú prípady, keď sa nedá rozoznať, čo je výrok, čo odôvodnenie, kto je účastníkom konania a kto bol rozhodnutím zaviazaný. Medzi ďalšie dôvody nezrozumiteľnosti rozhodnutia správneho orgánu patrí rozpornosť výroku s odôvodnením, absencia právnych záverov vyplývajúcich z rozhodujúcich skutkových okolností, ako aj ich nejednoznačnosť. ... Nedostatok dôvodov znamená jednak absolútny nedostatok odôvodnenia, ale i to, že v rozhodnutí absentujú skutočnosti, ktoré viedli správny orgán k rozhodnutiu. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre nedostatok dôvodov je založená na nedostatku dôvodov skutkových zistení, o ktoré sa opierajú rozhodovacie dôvody. Za takéto vady možno považovať prípady, keď rozhodnutie je založené na skutočnostiach v konaní nezisťovaných, prípadne na dôkazoch získaných v rozpore so zákonom alebo prípady, keď nie je zrejmé, či nejaké dôkazy boli v konaní vykonané.“

Keďže norma druhej vety §29 ods.15 zákona o EIA v sebe koncentrovane materializovala aj skutkovú preskúmateľnosť („hlavné dôvody ďalšieho neposudzovania“) aj právnu zrozumiteľnosť („odkaz na kritériá zisťovacieho konania a spôsob ich uplatnenia“), tak potom uvedené nedostatky spôsobujú nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia zo zisťovacieho konania pre nedostatok hlavných dôvodov ďalšieho neposudzovania a v príčinnno-kauzálnom dôsledku súčasne právnu nezrozumiteľnosť neuvedením odkazu na kritériá, ktoré mali byť uplatnené na zistené vplyvy na životné prostredie.

Iným slovom, napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné a nezrozumiteľné pre nedostatok skutkových zistení a absenciu odkazu na konkrétne kritériá zisťovacieho konania.

Poznámka: Ide o dôsledok zlyhania MŽP SR systematicko-metodicky nastaviť odborné zisťovanie (screening) vplyvov na životné prostredie. Skutočné (materiálne) zisťovanie vplyvov na životné prostredie sa nahradilo procesným predstieraním činnosti – vykonávali sa bezobsažné procesné úkony podľa správneho poriadku, ktorými sa zakrýval amaterizmus úradov, čo zneužívali odborní spracovatelia zámerov, že sa ani v zámeroch nesnažili riadne zistiť reálne vplyvy na životné prostredie, čím sa kruh uzatvára. Nekvalitný zámer je plagiatersky použitý ako predstieranie skutkových zistení vplyvov na životné prostredie, ktoré však nie sú reálne vyhodnotené ani vecne ani právne lebo úradníci nevedia ako. Odstránenie procesného práva a jeho nahradenie dvomi procesnými úkonmi smerujúcimi k zisteniu hlavných dôvodov (ne)posudzovania ústnym prejednaním (§29 ods.6 zákona o EIA) a prípadne doplňujúcim dokazovaním (§29 ods.8 zákona o EIA) neumožňuje úradu posudzovania skrývať sa za komplikované procesy a efektívne zabezpečuje relatívne jednoduchú kontrolu zákonnosti zameranú na materiálny prieskum zákonnosti. Procesné právo nemôže zneužívať už ani úradník.

- 6) V nadväznosti na predchádzajúci bod je potrebné zákonným spôsobom interpretovať to, čo to nepriaznivý vplyv na životné prostredie vlastne je a následne tomu prispôbiť skutkové zisťovanie.

Podľa §1 zákona č.17/1992 Zb. o životnom prostredí „Zákon vymedzuje základné pojmy a ustanovuje základné zásady ochrany životného prostredia a povinnosti právnických a fyzických osôb pri ochrane a zlepšovaní stavu životného prostredia a pri využívaní prírodných zdrojov; vychádza pritom z princípu trvalo udržateľného rozvoja.“

Podľa §2 zákona č.24/2006 Z.z. o EIA „Účelom zákona je najmä a) včasne a účinne zabezpečiť vysokú úroveň ochrany životného prostredia a prispieť k integrácii environmentálnych aspektov do prípravy a schvaľovania strategických dokumentov so zreteľom na podporu trvalo udržateľného rozvoja³⁾, b) zistiť, opísať a vyhodnotiť priame a nepriame vplyvy navrhovaného strategického dokumentu a navrhovanej činnosti na životné prostredie, c) objasniť a porovnať výhody a nevýhody návrhu strategického dokumentu a navrhovanej činnosti a to aj v porovnaní s nulovým variantom, d) určiť opatrenia, ktoré zabránia znečisťovaniu životného prostredia, zmiernia

znečisťovanie životného prostredia alebo zabránia poškodzovaniu životného prostredia⁴⁾, e) získať odborný podklad na schválenie strategického dokumentu a na vydanie rozhodnutia o povolení činnosti podľa osobitných predpisov²⁾“; legislatívne odkazy „3)“ a „4)“ odkazujú na terminológiu zákona o životnom prostredí a legislatívny odkaz „2)“ na osobitné procesné právne predpisy, podľa ktorých sa v ďalšom procesnom postupe navrhovaná činnosť resp. jej zmena povoľuje.

Interpretovať normy zákona o EIA nie je možné bez toho, aby sa používala terminológia zákona o životnom prostredí a bez toho, aby sa používali základné zásady ochrany životného prostredia. Účel a cieľ zákona o EIA je podľa §2 písm.a zákona o EIA zabezpečiť vysokú úroveň životného prostredia a to nejde bez toho, aby sa uplatňovali základné zásady ochrany životného prostredia podľa zákona o životnom prostredí. Iným slovom procesy podľa zákona o EIA sú integrované previazané so zásadami ochrany životného prostredia

Relevantnými normami pre zisťovacie konanie sú najmä nasledovné normy zákona č.17/1992 Zb. o životnom prostredí, ktorými sa realizuje ústavný článok 44 Ústavy SR (právo na priaznivé životné prostredie):

- §6: „Trvalo udržateľný rozvoj spoločnosti je taký rozvoj, ktorý súčasným i budúcim generáciám zachováva možnosť uspokojovať ich základné životné potreby a pritom neznižuje rozmanitosť prírody a zachováva prirodzené funkcie ekosystémov.“
- §8 ods. (1): „Znečisťovanie životného prostredia je vnášanie takých fyzikálnych, chemických alebo biologických činiteľov do životného prostredia v dôsledku ľudskej činnosti, ktoré sú svojou podstatou alebo množstvom cudzorodé pre dané prostredie.“
- §8 ods. (2): „Poškodzovanie životného prostredia je zhoršovanie jeho stavu znečisťovaním alebo inou ľudskou činnosťou nad mieru ustanovenú osobitnými predpismi.“
- §10: „Ekologická ujma je strata alebo oslabenie prirodzených funkcií ekosystémov vznikajúca poškodením ich zložiek alebo narušením vnútorných väzieb a procesov v dôsledku ľudskej činnosti.“
- §11: „Územie nesmie byť zaťažované ľudskou činnosťou nad mieru únosného zaťaženia.“
- §12: „(1) Prípustnú mieru znečisťovania životného prostredia určujú medzné hodnoty ustanovené osobitnými predpismi; tieto hodnoty sa určia v súlade s dosiahnutým stavom poznania tak, aby sa neohrozovalo zdravie ľudí a aby sa neohrozovali ďalšie živé organizmy a ostatné zložky životného prostredia. (2) Medzné hodnoty sa musia určiť s prihliadnutím na možné kumulatívne pôsobenie alebo spolupôsobenie znečisťujúcich látok a činností.“
- §13: „Ak možno so zreteľom na všetky okolnosti predpokladať, že hrozí nebezpečenstvo nenávratného alebo závažného poškodenia životného prostredia, nesmie byť pochybnosť o tom, že k takému poškodeniu skutočne dôjde, dôvodom pre odklad opatrení, ktoré majú poškodeniu zabrániť.“
- §15: „Každý sa môže určeným spôsobom domáhať na príslušnom orgáne svojich práv vyplývajúcich z tohto zákona a ďalších predpisov upravujúcich veci životného prostredia.“
- §16: „Výchova, osвета a vzdelávanie sa uskutočňujú tak, aby viedli k mysleniu a konaniu, ktoré je v súlade s princípom trvalo udržateľného rozvoja, k vedomiu zodpovednosti za udržanie kvality životného prostredia a jeho jednotlivých zložiek a k úcte k životu vo všetkých jeho formách.“

Vplyvom na životné prostredie je teda znečistenie, poškodenie a ujma životnému prostrediu, negatívnym vplyvom je „len“ poškodenie a ujma životného prostredia.

Pojem znečistenie sa v právnom význame odchyľuje od jeho hovorového významu. Znečistenie životného prostredia v hovorovom zmysle slova splýva s poškodzovaním životného prostredia; v právnom slova zmysle je to vnášanie akýchkoľvek neprirodzených prvkov ľudskej činnosti do životného prostredia; teda vytvorenie mestského parku, arboreta či dokonca hospodárskeho lesa je znečisťovaním životného prostredia v právnom slova zmysle. Je však zjavné, že v týchto prípadoch nejde o poškodzovanie životného prostredia. Tento príklad však ilustruje, že pri rozhodovaní v zisťovacom konaní si nevystačíme s gramatickým výkladom zákona o EIA a už vôbec nie s gramatickým výkladom s použitím hovorových významov slov.

Z hľadiska riešenia otázky, či projekt posudzovaná v zisťovacom konaní môže alebo nemôže mať negatívny vplyv, je určujúci teleologický výklad zákona a to prostredníctvom §2 písm.d zákona o EIA. Z neho vyplýva, že každý projekt posudzovaná v procese zisťovacieho konania môže ohroziť životné prostredie a súčasne len od rozsahu zmierňujúcich opatrení závisí, či sa tak aj stane.

Skutkové materiálo-obsahové zisťovanie vplyvov na životné prostredie bolo ako právna povinnosť prisúdená

navrhovateľovi ustanovením §17 ods.2 zákona o životnom prostredí pričom formálne požiadavky na štruktúru vyplývajú z §29 ods.1 zákona o EIA. Bolo úlohou úradu v rámci skutkového zisťovania ustáliť, či je zámer čo do identifikácie vplyvov na životné prostredie a environmentálnych opatrení dostatočný; dostatočnosť sa mala vyhodnotiť práve kritériami zisťovacieho konania.

Pre vyhodnotenie dostatočnosti zámeru je potrebné vychádzať z ústavnej normy čl.45 Ústavy SR ustanovujúcej právo na informácie o životnom prostredí „každý má právo na včasné a úplné informácie o stave životného prostredia a o príčinách a následkoch tohto stavu“.

Pre dostatočnosť informácie o životnom prostredí musia byť kumulatívne splnené dve vlastnosti informácie o životnom prostredí a to úplnosť a včasnosť, ktoré sú vlastne v zisťovacom konaní previazané. Neúplnosť informácie súčasne spôsobuje aj oneskorenosť úplnej informácie o životnom prostredí, čo súvisí s účelom zisťovacieho konania podľa §2 písm.e zákona o EIA „získať odborný podklad na schválenie strategického dokumentu a na vydanie rozhodnutia o povolení činnosti podľa osobitných predpisov“.

Za dostatočný je možné považovať len taký zámer, ktorý v zmysle zákonných požiadavok dostatočne ustáli odborné zistenie vplyvov na životné prostredie tak, že v budúcom povoľovacom konaní sa už touto otázkou identifikácie vplyvov na životné prostredie povoľujúci úrad nebude zaoberať; zaoberať sa bude už len podrobným skúmaním ďalších zákonných požiadavok podľa osobitných právnych predpisov. Iným slovom, zámer musí identifikovať všetky negatívne vplyvy na životné prostredie tak, aby mohli byť podrobne skúmané v nasledujúcich povoľujúcich konaniach pričom má ustáliť dostatočný odborný podklad, ktorý takéto podrobné skúmanie v budúcom povoľovaní umožní pričom v tomto budúcom povoľovaní sa skutkové zistenia budú už len overovať alebo spodrobňovať.

Predložený zámer na viacerých miestach predpokladá skutkové zisťovanie negatívnych vplyvov až v budúcom povoľovacom konaní, čo znamená nedostatočnosť zámeru a teda nesprávnosť výroku o ďalšom neposudzovaní. Na základe zámeru sa nedalo ustáliť, že zámer tak ako bol predložený nebude nad zákonom určenú mieru zaťažovať životné prostredie a tak úrad mal nedostatočnosť zámeru odstrániť zisťovaním vplyvov na životné prostredie postupom podľa §29 ods.8 zákona o EIA a ak by ani to dostatočne nevedlo k identifikácii hlavných negatívnych vplyvov na životné prostredie, tak sa malo rozhodnúť o ďalšom posudzovaní vplyvov na životné prostredie.

Z definície zisťovacieho konania podľa §2 písm.d zákona o EIA v zmysle dôvodovej správy je zrejmé, že zisťovacie konanie je to, čo Smernica o EIA označuje ako screening; ide fakticky o environmentálny audit kvality navrhovanej činnosti na základe zámeru predloženého navrhovateľom. Úrad posudzovania EIA teda musí v prvom rade vyhodnotiť environmentálnu kvalitu predloženého zámeru lebo práve týmto vyhodnotením kvality zámeru sa v zisťovacom konaní vykonáva screening podľa Smernice o EIA.

Len dostatočne kvalitný zámer poskytujúci úplné a včasné informácie o vplyvoch navrhovanej činnosti alebo jej zmeny a dostatočne v zámere určené environmentálne opatrenia eliminujúce negatívne vplyvy navrhovanej činnosti môžu viesť k záveru o ďalšom neposudzovaní zámeru. Nedostatočnosť zámeru v ktoromkoľvek z uvedených ohľadov musí viesť k záveru o ďalšom posudzovaní zámeru, lebo nedostatočný zámer nemôže úspešne prejsť screeningom v zmysle Smernice o EIA.

Podľa dôvodovej správy k zákonu č.350/2024 Z.z. bolo účelom rekodifikácie zvýšiť aj odborné nároky na obsah zámerov.

- 7) **Kvalita, šablónovitosť a nevyjadrovanie sa ku konkrétnym aspektom navrhovanej činnosti zo strany dotknutých orgánov spochybňuje odôvodnenosť a reálnosť ich stanovísk. Stanoviská dotknutých orgánov sú šablónovité, všeobecné a často mäťúce; naznačujú, že dotknutý orgán sa zámerom dostatočne nezaoberal, čo spôsobuje, takéto stanovisko je právne irelevantné a pri prerokovaní sa na ne neprihliada (posledná veta §29 ods.6 zákona o EIA).**

Dotknutý orgán by mal uviesť, či je zámer z hľadiska ním sledovaných záujmov dostatočný alebo má nedostatky, ktoré je potrebné odstrániť či vysvetliť. Zároveň by mal ustáliť okruh odborných otázok, ktoré majú byť

zodpovedané v zisťovacom konaní tak, aby z hľadiska ním sledovaných záujmov tvorilo rozhodnutie zo zisťovacieho konania dostatočný odborný podklad (§2 písm.e zákona o EIA).

Uvedený prístup naznačuje, že dotknuté orgány majú zaužívané procesne zneužívať svoje postavenie dotknutých orgánov, ktorých požiadavky budú zohľadnené v povoľovacích konaniach. To však oslabuje predvídateľnosť rozhodnutia ako aj skutočnú budúcu podobu zámeru, keďže tá sa fakticky v povoľovacom konaní môže prispôbovať dnes neznámym ale v budúcnosti uplatneným pripomienkam dotknutých orgánov.

Tento nedostatok čiastočne ZDS kompenzuje tým, že kladie vlastné otázky a navrhuje vlastné návrhy odborného zisťovania aspoň tých najzákladnejších odborných tém, ktorých zodpovedanie je nevyhnutné aspoň pre základný screening vplyvov na životné prostredie.

Úrad nevyhodnotil nedostatočnú kvalitu a nedostatočný obsah stanovisk dotknutých orgánov, hoci zo zákona je hlavná zodpovednosť za environmentálnu kvalitu v budúcnosti povoľovaného a dnes screenovaného zámeru práve na nich a zo zákona.

Súčasne úrad nesprávne vyhodnotil obsah stanoviska ZDS ako „všeobecného so zámerom len nepriamo súvisiaceho“ práve pre nepochopenie prítomnosti otvorených otázok či účelu niektorých častí.

Podľa čl.6 ods.7 Aarhuského dohovoru „Spôsoby účasti verejnosti umožnia verejnosti predložiť písomné alebo v prípade potreby na verejnom prerokovaní alebo preskúmaní so žiadateľom akékoľvek pripomienky, informácie, analýzy alebo názory, ktoré považuje za dôležité vo vzťahu k navrhovanej činnosti.“

ZDS považovalo poukázať na niektoré aspekty nedostatočnej odbornej pozornosti dotknutými orgánmi tým, že sa snažilo zistiť niektoré špecifické otázky aspoň niektorých základných vplyvov navrhovaného zámeru, aby tak „navigovalo“ úrad, na ktoré environmentálne aspekty sa je nutné pri skutkovom zisťovaní a vyhodnocovaní zámeru sústrediť tak, aby výsledné rozhodnutie bolo vecne správne a zákonné aspoň v tom základnom rozsahu.

Úrad nesprávnym vyhodnotením stanoviska „ako všeobecného a so zámerom len nepriamo (alebo vôbec ne-) súvisiaceho“ sám sebe zmaril možnosť, aby ho ZDS ako odborná zainteresovaná verejnosť nepriamo navigoval pri screeningu zámeru a teda neuznaním ZDS ako odbornej zainteresovanej verejnosti ako iniciátora odbornej diskusie si samo spôsobilo, že sa nevyhlo vecným a procesným chybám, ktorým sa úrad mohol vyhnúť, ak by ZDS ako odborný a relevantný subjekt požiadal o analýzu environmentálnej kvality zámeru podľa §29 ods.8 zákona o EIA. Tento postup je v dispozícii úradu posudzovania EIA a tak nejde o procesný nedostatok; ale jeho nevyužitie spôsobuje, že len úrad sám je zodpovedný za následok, ktorým je podanie odvolania a ktorému sa dalo vyhnúť, keby ZDS využilo ako „odborného hodnotiteľa“ a požiadalo ho k vyjadreniu k zabezpečeným podkladom.

Absencia takéhoto základného hodnotenia environmentálnej kvality zámeru a názoru na úplnosť dokazovania zo strany nezávislého odborného subjektu environmentálnej kvality (či už ZDS alebo napr. nezávislého znalca, či oslovenie odborne spôsobilej osoby podľa §62 zákona o EIA) je potenciálnym vecným nedostatkom.

Podľa precedenčného rozhodnutia Najvyššieho súdu sp.zn. 5Sžo/21/2012 „Najvyšší súd si záverom dovoľuje dať opakovane do pozornosti, že zo žiadneho zákona Slovenskej republiky, ani z Aarhuského dohovoru nevyplýva právny nárok občianskych združení a zainteresovanej verejnosti, aby ich pripomienkam, ktoré podávajú procese posudzovania vplyvov na životné prostredie, bolo vyhovie. Účelom prístupu k informáciám a účasti verejnosti na rozhodovacom procese, ako aj prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia zaručených týmto dohovorom je, aby sa verejnosť mohla nielen vyjadriť, ale najmä prostredníctvom odborníkov z oblasti životného prostredia predložiť kvalifikované pripomienky tak, aby sa hodnotiaci proces viedol bola odbornej vecnej roviny vzhľadom k cieľu (k tomu pozri bližšie rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. 5Sžz/1/2010 z 28. apríli 2011 a sp. zn. 8Sžz/1/2010 z 27. januára 2011)“.

ZDS síce nemá nárok na to, aby bolo jeho návrhom vyhovie ako nemá ani nárok, aby si ho úrad prizýval ako odborníka; ZDS ako subjekt zainteresovanej verejnosti ale má nárok na to, aby jeho pripomienky boli základom odbornej diskusie a to o to viac, ak túto úlohu zanedbávajú dotknuté orgány. Nedostatkom je teda to, že zápisnica o prerokovaní zámeru s dotknutou obcou a navrhovateľom neobsahuje prerokovanie všetkých bodov

všetkých doručených stanovísk – nezákonnosťou je samotný nedostatočný rozsah ústneho prerokovania.

Poznámka: Ako návrh de lege feranda do budúca je možné naviazať udržiavanie si odbornej spôsobilosti podľa §62 zákona o EIA tým, že na požiadanie spracuje takýto základný hodnotiaci posudok zámeru na požiadanie príslušného úradu posudzovania EIA pre zámery v zisťovacom konaní, v ktorom spracovatelia nemusia mať odbornú spôsobilosť na takej vysokej úrovni ako v posudzovaní vplyvov na životné prostredie.

Podľa §29 ods.16 písm.b zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie „Proti záväznému stanovisku zo zisťovacieho konania, v ktorom príslušný orgán určil, že sa navrhovaná činnosť alebo jej zmena nebude posudzovať podľa tohto zákona, môže podať odvolanie ... dotknutá verejnosť podľa § 3 písm. t).“; Zrušenie domových samospráv (ZDS) je zainteresovanou verejnosťou podľa §3 písm.t zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a ZDS týmto podáva toto odvolanie a navrhuje, aby odvolací orgán v zmysle §29 ods.18 zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie napadnuté rozhodnutie zrušil a vrátil na nové konanie pre procesné a vecné nedostatky identifikované v texte; odvolanie má podľa §29 ods.17 zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie suspenzívny (odkladný) účinok, ktorý nie je pre neuplatňovanie správneho poriadku možné vylúčiť.

ZDS je občianskou odbornou inštitúciou, ktorá zasvätila svoju činnosť dôslednej ochrane životného prostredia a jeho neustálemu zlepšovaniu a formou presadzovania environmentálneho práva. Snaží sa o faktické zlepšovanie životného prostredia komunikáciou a osvetou medzi všetkými, kto do neho zasahuje a pri tom presadzuje európske stratégie obnovy prirodzenej biodiverzity v súlade s vnútroštátnou implantáciou strategickými plánmi (Národná stratégia ochrany biodiverzity, Národný program znižovania emisií Slovenskej republiky, Sociálno-klimatický plán) ale zasadzuje sa aj o právnu ochranu životného prostredia účasťou v povoľovacích konaniach (<https://opac.crzp.sk/?fn=detailBiblioForm&sid=FD287398550734C849BF16BBBA89>), kde je iniciátorom odbornej práce orgánov verejnej moci ale aj neštátnym kontrolórom vecnej a právnej správnosti rozhodnutí úradov t.j. aby úrady rozhodovali tak, že ďalší socio-ekonomický rozvoj je v symbióze s rozvojom a ochranou životného prostredia, čím sa snaží o Zelenú transformáciu Slovenska ako súčasť európskej zelenej transformácie (https://ec.europa.eu/reform-support/what-we-do/green-transition_sk) a tak svojou súkromno-právnou iniciatívou prispieť k napĺňaniu ústavnej hodnoty environmentálne a sociálne zodpovedného hospodárstva a prispieť tak ku konkurencii schopnosti Slovenska a Európskej únie vo Svete (<https://www.consilium.europa.eu/sk/policies/competitiveness-compass/>).

- **Zásady Integrity konania ZDS:** <https://enviroportal.org/portfolio-items/zasady-integrity-konania-zds/>
- **Environmentálne princípy činnosti ZDS:** <https://enviroportal.org/portfolio-items/environmentalne-principy-cinnosti-zds/>

Informácia: Dávame do pozornosti blog predsedu ZDS <https://dennikn.sk/autor/marcelslavik/?ref=in>, v ktorom sa vyjadruje k aktuálnym spoločenským otázkam a činnosti ZDS.

Prikazujem advokátovi ZDS JUDr. Jánovi Tkáčovi sprocesniť toto vyjadrenie a vykonať všetky úkony, ktoré z obsahu tohto vyjadrenia vyplývajú ako vôľa žalobcu.

S pozdravom,

--

Združenie domových samospráv | Marcel Slávik
Rovniankova 14 | P.O.BOX 218 | 851 02 Bratislava

+421 907 901 676
www.samospravydomov.org
www.enviroportal.org
www.climaterealityproject.com

Potvrdenie o odoslaní podania

KÓPIA

Odosielateľ a prijímateľ

Odosielateľ

ico://sk/31820174

Názov odosielateľa

Združenie domových samospráv, o.z.

Identifikátor odosielateľa

31820174

Prijímateľ

ico://sk/00151866_10310

Názov prijímateľa

Okresný úrad Žarnovica

Identifikátor prijímateľa

00151866

Odoslaná správa

Identifikátor správy

466f9020-1e05-4475-b3c5-c98156bb2c62

Predmet správy

Všeobecná agenda

Značka odosielateľa

Značka prijímateľa

Dátum a čas prijatia

04.06.2025 23:29

Odosielateľ a prijímateľ

Odosielateľ

ico://sk/31820174

Prijímateľ

ico://sk/00151866_10310

Informácie o doručovaní

Dátum a čas doručenia

04.06.2025 23:31:01

Doručovaná správa

Identifikátor správy

466f9020-1e05-4475-b3c5-c98156bb2c62

Kontrolný súčet

Kanonikalizácia

<http://www.w3.org/TR/2001/REC-xml-c14n-20010315>

Typ digitálneho odlačku

<http://www.w3.org/2001/04/xmldsig-more#rsa-sha256>

Digitálny odťahok správy

3QFE3dyIKo1uaQVxeDTWbVd0dD0ykseOAzNZ1Y7x5E8=

Prílohy

Príloha

Identifikátor elektronického dokumentu

61a0ae95-ba29-4dd4-bb82-b71bae32c72d

Príloha

Identifikátor elektronického dokumentu

0dc470d5-181a-4941-82be-b12106ba375d

Výsledok informatívneho overenia podpisov a pečatí v elektronickej správe

Typ výsledku informatívneho
overenia:

Predbežné

Informácie o overovanej správe

Predmet správy: Všeobecná agenda

Odosielateľ: ico://sk/31820174

Identifikátor správy: 466f9020-1e05-4475-b3c5-c98156bb2c62

Informácie o podpisoch a pečatiach v správe v objekte:

Vseobecna_agenda.asice

Podpísal/a:

CN=Marcel Slávik, GIVENNAME=Marcel,
SURNAME=Slávik, L=Bratislava-Petržalka, C=SK,
SERIALNUMBER=PNOSK-7802207083

Platnosť:

Platná

Legislatívny typ:

Kvalifikovaný elektronický podpis alebo pečať

Dátum a čas kvalifikovanej časovej pečiatky (UTC):

04.06.2025 21:21

Podpísané dokumenty

- Vseobecna_agenda.xdcf

Detaily podpisu

Dátum a čas overenia (UTC): 04.06.2025 21:30

Deklarovaný dátum a čas podpisu
(UTC): 04.06.2025 21:20

Vydavateľ certifikátu: C=SK, L=Bratislava, 2.5.4.97=NTRSK-35975946, O=Disig
a.s., CN=SVK eID ACA2

Sériové číslo certifikátu: 30901652697172458722312

Informácie o podpisoch a pečatiach v správe v objekte:

OU-ZC-OSZP-2025000997-013 (EIA Rozšírenie výrobných
priestorov firmy Neuman, p. č. 18773, Žarnovica).asice

Podpísal/a:

CN=Marcel Slávik, GIVENNAME=Marcel,
SURNAME=Slávik, L=Bratislava-Petržalka, C=SK,
SERIALNUMBER=PNOSK-7802207083

Platnosť:

Platná

Legislatívny typ:

Kvalifikovaný elektronický podpis alebo pečať

Dátum a čas kvalifikovanej časovej pečiatky (UTC):

04.06.2025 21:22

Podpísané dokumenty

- OU-ZC-OSZP-2025000997-013 (EIA Rozšírenie výrobných priestorov firmy Neuman, p. č. 18773, Žarnovica).pdf

Detaily podpisu

Dátum a čas overenia (UTC):	04.06.2025 21:30
Deklarovaný dátum a čas podpisu (UTC):	04.06.2025 21:22
Vydavateľ certifikátu:	C=SK, L=Bratislava, 2.5.4.97=NTRSK-35975946, O=Disig a.s., CN=SVK eID ACA2
Sériové číslo certifikátu:	30901652697172458722312

Služba overenia podpisov a pečatí nie je kvalifikovanou službou validácie kvalifikovaných elektronických podpisov a kvalifikovaných elektronických pečatí v zmysle článku 33 a 40 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 910/2014.

Výsledok informatívneho overenia podpisov a pečatí v elektronickej správe

Typ výsledku informatívneho overenia: Úplné

Informácie o overovanej správe

Predmet správy: Všeobecná agenda
Odosielateľ: ico://sk/31820174
Identifikátor správy: 466f9020-1e05-4475-b3c5-c98156bb2c62

Informácie o podpisoch a pečatiach v správe v objekte:

Vseobecna_agenda.asice

Podpísal/a: CN=Marcel Slávik, GIVENNAME=Marcel, SURNAME=Slávik, L=Bratislava-Petržalka, C=SK, SERIALNUMBER=PNOSK-7802207083

Platnosť: Platná

Legislatívny typ: Kvalifikovaný elektronický podpis alebo pečať

Dátum a čas kvalifikovanej časovej pečiatky (UTC): 04.06.2025 21:21

Podpísané dokumenty

- Vseobecna_agenda.xdcf

Detaily podpisu

Dátum a čas overenia (UTC): 04.06.2025 21:30

Deklarovaný dátum a čas podpisu (UTC): 04.06.2025 21:20

Vydavateľ certifikátu: C=SK, L=Bratislava, 2.5.4.97=NTRSK-35975946, O=Disig a.s., CN=SVK eID ACA2

Sériové číslo certifikátu: 30901652697172458722312

Informácie o podpisoch a pečatiach v správe v objekte:

OU-ZC-OSZP-2025000997-013 (EIA Rozšírenie výrobných priestorov firmy Neuman, p. č. 18773, Žarnovica).asice

Podpísal/a: CN=Marcel Slávik, GIVENNAME=Marcel, SURNAME=Slávik, L=Bratislava-Petržalka, C=SK, SERIALNUMBER=PNOSK-7802207083

Platnosť: Platná

Legislatívny typ: Kvalifikovaný elektronický podpis alebo pečať

Dátum a čas kvalifikovanej časovej pečiatky (UTC): 04.06.2025 21:22

Podpísané dokumenty

- OU-ZC-OSZP-2025000997-013 (EIA Rozšírenie výrobných priestorov firmy Neuman, p. č. 18773, Žarnovica).pdf

Detaily podpisu

Dátum a čas overenia (UTC):	04.06.2025 21:30
Deklarovaný dátum a čas podpisu (UTC):	04.06.2025 21:22
Vydavateľ certifikátu:	C=SK, L=Bratislava, 2.5.4.97=NTRSK-35975946, O=Disig a.s., CN=SVK eID ACA2
Sériové číslo certifikátu:	30901652697172458722312

Služba overenia podpisov a pečatí nie je kvalifikovanou službou validácie kvalifikovaných elektronických podpisov a kvalifikovaných elektronických pečatí v zmysle článku 33 a 40 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 910/2014.